

vesoljski

Letnik XXVI.

Celovec, petek, 11. junij 1971

Štev. 23 (1508)

ZAČELO SE JE NOVO OBDOBJE VESOLJSKIH RAZISKAV:

Prvi vesoljski laboratorij s tremi sovjetskimi astronauti kroži okoli Zemlje

Sovjetska zveza je ponovno za beležila prodoren uspeh pri vesoljskih raziskavah: od nedelje naprej kroži okoli našega planeta prva vesoljska znanstvena postaja s tremi člani posadke. Vesoljska ladja „Sojuz 11“, ki so jo v nedeljo izstrelili v vesolje, se je namreč spustila z vesoljsko postajo „Saljut“, katere je že od 19. aprila tega leta krožila okoli Zemlje. S spojitvijo obeh vesoljskih ladij je nastala za sedanje pojme in izkušnje izredno velika vesoljska postaja, ki je dolga več kot 20 metrov, njen največji premer znaša 4 metre, tehta okoli 25 ton in ima okoli 100 kubičnih metrov koristne prostornine.

Posadko te prve vesoljske znanstvene postaje sestavljajo podpolkovnik Georgij Dobrovolski, ki je hkrati tudi poveljnik, ter letalska inženirja Vladislav Volkov in Viktor Pacajev. Naloge vesoljske postaje „Saljut“ in njene posadke so raziskave sistemov upravljanja orbitalne postaje ter opravljanje znanstvenih poskusov, ki naj bi koristili tudi gospodarstvu.

Rojstvo prve „pilatirane dolgožive orbitalne postaje“, kot se ta naprava imenuje v uradnem jeziku, so v Sovjetski zvezi razumljivo za beležili s primernim poudarkom, pa tudi upravičenim ponosom. Gre vse-

kakor za bistveno nov dosežek, s katerim se začne nova doba v osvajanju vesolja; gre za največji uspeh sovjetske vesoljske znanosti in tehnike, s katerim si je priborila Sovjetska zveza veliko prednost v vesoljski tekmi z Ameriko.

Sovjetski strokovnjaki so ta uspeh označili kot prvi korak pri

ustvarjanju stalne vesoljske postaje, ki naj bi krožila okoli Zemlje in na kateri naj bi se naselila posadka znanstvenikov. Z ozirom na možnosti izkoriščanja te naprave strokovnjaki poudarjajo, da se uresničuje človeški sen, da bo človek zavladal nad stihijo narave. S stalnim nadzorstvom, infrardečimi žarki ter radijskim žarčenjem zemeljske površine in njenih prvih plasti bi namreč „Saljut“ lahko ugotovil nastajanje neviht, orkanov, potresov, povodnji, dal alarm in rešil cele milijone ljudi pred najhujšimi prirodnimi nevarnostmi. Pravočasno meteorološko ugotavljanje nastajanja orkanov in neviht bi omogočilo vse potrebne ukrepe, da se prepreči ali vsaj ublažijo njihove posledice. V tem smislu bi imelo od tega korist tudi kmetijstvo in s tem človeštvo na področju proizvodnje živil.

Tudi astronomsko pomeni „Saljut“ pomemben korak naprej, saj bodo zvezdoslovci lahko proučevali ozvezdja in planete z večjo natančnostjo. Nadalje predvideva program radijsko in elektronsko ohlajevanje naprav. Poskušali bodo tudi spajanje kovin in drugih materialov v brezračnem prostoru. Ti poskusi bodo osnova za gradnjo izvenplanetarnih vesoljskih postaj. Končno pa omenjajo tudi še možnosti cellega sistema krožnih postaj v izvenplanetarnem prostoru, kar bi bilo — čeprav tega doslej še ne omenjajo — tudi izrednega strateškega pomena.

Novi podvig Sovjetske zveze pri osvajanju vesolja so kot edinstven uspeh komentirali tudi v zahodnih državah (le za avstrijski radio in televizijo, ki o ameriških dosežkih vedno zelo izdatno poročata, tokrat očito ni kaj povedati!), kjer se bavijo tudi z najrazličnejšimi ugibanji in napovedmi glede nadaljnjih načrtov sovjetske vesoljske znanosti in tehnike.

Za tesnejše stike

med manjšino in matičnim narodom

V petek minulega tedna je bila na obisku pri Zvezi slovenskih organizacij na Koroškem veččlanska delegacija iz občine Radovljica na Gorenjskem; v njej so bili zastopniki Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenih organizacij.

Pri občinski konferenci SZDL v Radovljici imajo že dalj časa posebno komisijo za zamejske Slovence. Ta komisija je izredno agilna ter je dala že marsikatero pobudo za poglobitev odnosov med zamejskimi Slovenci ter matičnim narodom.

Utrjevanju teh odnosov je služil tudi nedavni obisk radovljiške delegacije pri ZSO, katere predstavniki so člani delegacije podrobno seznanili s položajem slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, z njenim delom in njenim bojem za dosego vsestranske enakopravnosti; predvsem pa je bilo govora tudi o možnostih čim tesnejše povezave med Slovenci tu in onstran meje ter o oblikah pomoči, ki naj bi jo matični narod nudil svoji manjšini.

Luna naj služi miru

V sklopu najnovejših vesoljskih dogodkov so v Moskvi dali primeren poudarek tudi predlogu, ki ga je zunanji minister Gromiko v imenu sovjetske vlade posredoval glavnemu tajniku OZN U Tanlu, da bi na prihodnjem zasedanju glavne skupščine Združenih narodov razpravljali o pravni ureditvi na Mesecu.

Po mnenju sovjetske vlade je treba zdaj podvzeti korake za nadaljnji razvoj in konkretizacijo mednarodno-pravnih norm, ki bodo urejevale delovanje držav na Mesecu. Mesec kot edini naravni satelit Zemlje igra važno vlogo pri raziskovanju in osvajanju vesolja, zato bi ga smeli izkoriščati izključno le v interesu miru in v blaginjo vsega človeštva. Treba je preprečiti, da bi delovanje držav na Mesecu postalo žarišče mednarodnih sporov; to nalogo bi lahko uresničili s sklenitvijo ustrezne mednarodne pogodbe.

Sovjetski načrt takega mednarodnega dogovora temelji na predpostavkah, da je pri delovanju na Mesecu treba upoštevati interese sedanjih in prihodnjih človeških rodov, da je treba na Mesecu preprečiti uporabo sile in da naravnega zemeljskega satelita nihče ne sme izkoriščati v vojaške namene. Mimo tega bi bilo treba zagotoviti varstvo Mesečevega naravnega okolja ter določiti, da si nobena država niti mednarodna organizacija ne more „prisvojiti“ katerega dela Meseca.

Končno naj bi tak dogovor urejeval tudi sodelovanje držav pri vseh vprašanjih, ki se nanašajo na delovanje na Mesecu.

Ne le formalna toleranca temveč sožitje enakopravnih narodov

Zadnjo soboto je bila v Gradcu konferenca štajerskih sindikatov, katere se je udeležil tudi predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek. V svojem pozdravnem govoru je naglasil dobrososedske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo, pri tem pa zelo odločno zavrnil pojave revanšizma, kot so prišli do izraza n. pr. lani pri odkrivanju spomenika in objavi knjige „Totengedenkbuch“ v Gradcu, prav tako pa je njegova izvajanja mogoče razumeti tudi kot odgovor določenim krogom na Koroškem.

Pri graditvi številnih stikov ob mejah s sosednimi državami — je naglasil Tone Kropušek — smo zmeraj izhajali in še danes izhajamo iz dejstva, da miroljubnega sožitja ne moremo vzpostaviti z razmišljanjem o mejah, ki so dejstvo, temveč le s konstruktivnim in vsestranskim sodelovanjem na vseh področjih gospodarskega, kulturnega in političnega življenja. Zahvaljujoč prav takim dobrim odnosom se je meja med Avstrijo in Jugoslavijo skoraj zreducirala zgolj na formalno črto. To visoko stopnjo odnosov, ki so bili doseženi s skupnimi prizadevanji in skupno dobro voljo, je treba obdržati in ne samo obdržati, temveč sodelovanje v vsebinskem pogledu še nadalje krepiti. Politika aktivnega miroljubnega sožitja, ki jo odločno uresničuje Jugoslavija, ne vsebuje in ne more vsebovati nikakršnih teritorialnih pretenzij; zato pa povsem upravičeno pričakujemo, je dejal Kropušek, da njih tudi nihče drug ne bo gojil na račun Jugoslavije.

„Mednarodno sodelovanje, zlasti med dvema sosednjima državama, bo uspevalo in se razvijalo naprej le, če bo obstajala pripravljenost odpraviti vse, kar moti odnose in jih zavira,“ je potem posebej poudaril Tone Kropušek. „V interesu naših in vaših delovnih ljudi je, da notranji in meddržavni razvoj ustvarja vzdušje za resnično svobodno življenje vseh ljudi, ne glede na njihovo narodnostno pripadnost, vzdušje, v katerem ne bo več le pripravljenosti za formalno tolerantnost, temveč za dejansko sožitje enakopravnih narodov.“

Predstavniki Slovencev v Italiji

pri predsedniku dežele Furlanije-Juljske krajine

Predsednik dežele Furlanije-Juljske krajine Alfredo Berzanti je v petek prejšnjega tedna sprejel delegacijo slovenske manjšine v Italiji, ki ga je seznanila z glavnimi zahtevami Slovencev ter ga prosila, da bi pri predsedniku italijanske vlade Colombu posredoval za čimprejšnji sprejem predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti.

Slovenska delegacija, v kateri so bili predstavniki tržaških, goriških in beneških Slovencev, je predsedniku deželne uprave obrazložila poglavitne zahteve, ki so jih Slovenci

posredovali rimski vladi v obsežni spomenici od 3. decembra lanskega leta. Opozorili so, da na to spomenico sploh niso dobili odgovora in da ne morejo biti zadovoljni z ravnanjem, kakršnega so deležni kljub številnim obljubam, ki so jih doslej dali razni predstavniki dežele in države.

Predstavniki Slovencev so poudarili razočaranje, ki so ga doživeli ob ustanovitvi avtonomne dežele, ker so bili prepričani, da se bodo v tem okviru njihovi problemi reševali hitreje, v resnici pa se je Rim postavil na stališče, da za globalno reševanje vprašanj narodnih manjšin ni pristojna dežela, marveč osrednja vlada oz. parlament. Priznali so, da se je v deželi sami odnos do Slovencev v zadnjem času precej izboljšal, toda v Rimu doslej niso našli razumevanja za svoje težnje. „Po petindvajsetih letih, kar nam ustava priznava pravico enakopravnosti in narodnostne zaščite, pa smo še vedno v pričakovanju konkretnih in globalnih zakonov,“ so poudarili. „Tega čakanja smo res utrujeni, zato vas naprošamo, gospod predsednik, da napravite vse korake, ki so potrebni da se naša odprta vprašanja dokončno in temeljito rešijo.“

Predsednik Berzanti je nato izjavil, da so zahteve Slovencev utemeljene in da bo dežela prav zaradi tega z zadovoljstvom podpirala njih uresničitev. Obvezal se je, da bo posredoval pri predsedniku vlade Colombu, da čimprej sprejme slovenske predstavnike. Podčrtal je, da dežela upošteva potrebe slovenske manjšine in da je navzočnost Slovencev na tem področju treba ocenjevati pozitivno.

Slovenski gledališki praznik v Trstu

Zaključek letošnje sezone v Slovenskem gledališču v Trstu je bil hkrati pravi slovenski gledališki praznik, kajti ob tej priložnosti so počastili tudi 25-letnico nepretrganega poveljnega delovanja te najvišje kulturne ustanove primorskih Slovencev. Svečana proslava srebrnega jubileja je bila zadnjo nedeljo dopoldne v Kulturnem domu, kjer so se poleg gledališkega ansambla ter zastopnikov slovenskih organizacij in ustanov v Italiji zbrali tudi številni visoki predstavniki iz Slovenije in Italije. Med častnimi gosti so bili tudi predsednik tržaške pokrajinske uprave dr. Zanetti, tržaški župan inž. Spaccini, podpredsednik deželne vlade Pitoni, pomočnik sekretarja za prosveto in kulturo Izvršnega sveta Slovenije dr. Berčič, predsednik komisije za manjšine pri SZDL Hartman, prvi svetnik jugoslovanske ambasade v Rimu dr. Močilnik, generalni konzul v Trstu Trampuž in mnogi drugi.

Slavnostna govornika sta bila predsednik upravnega sveta Slovenskega gledališča v Trstu prof. Josip Tavčar in ravnatelj gledališča Filibert Benedetič, ki sta nakazala stoletno gledališko tradicijo med primorskimi Slovenci, orisala zadnjih 25 let nepretrganega delovanja ter naglasila veliki pomen te kulturne ustanove tako za slovensko narodnostno skupnost v Italiji kakor sploh za vse Slovence.

Predsednik tržaške pokrajinske uprave dr. Michele Zanetti je v svojem govoru izrekel pohvalo in priznanje Slovenskemu gledališču, ki da predstavlja „medsebojno bogatitev soživeče skupnosti in ustvarja širše horizont kulture“, kajti Slovensko gledališče je sicer etnično bogastvo, je pa tudi bogastvo celotne skupnosti

mesta in pokrajine. Dr. Zanetti je spregovoril tudi o obveznostnih oblasti do Slovenskega gledališča in odločno poudaril, da bodo te obveznosti spoštovane in da bodo — „ker to hočemo“ — še nerešena vprašanja rešena za okrepitev in učvrstitev vse kulturne skupnosti.

Priznanje matične dežele je izrekel pomočnik sekretarja za prosveto in kulturo izvršnega sveta SR Slovenije dr. Branko Berčič, ki je dejal, da v zgodovini naroda in človeštva 25 let res ni dolga doba, da pa je zato v življenju Slovenskega gledališča v Trstu pomen tega 25-letnega jubileja v njegovem poslanstvu, ki ni samo v tem, da posreduje gledališke dosežke lastnega naroda, temveč tudi dosežke velikih drugih narodov, zato je deležno ne samo priznanja svojega občinstva, temveč tudi matičnega naroda.

Slovensko gledališče v Trstu je bilo ob svojem srebrnem jubileju deležno tudi neštetihi pismenih in brzojavnih čestitk, med njimi tudi čestitk Slovenske prosvetne zveze iz Celovca. Članom umetniškega in tehničnega kolektiva gledališkega ansambla so za več kot 20-letno neprekinjeno delo podelili zlate spominske kolajne, potem pa je sledil kulturni spored, v katerem se je ansambel gledališča predstavil s skrajšano koncertno izvedbo Cankarjevega „Hlapca Jerneja in njegove pravice“, medtem ko je pevski zbor „Jacobus Gallus“ izvajal Karla Pahorja skladbo „Oče naš hlapca Jerneja“.

Ob srebrnem jubileju svoje ustanove pa so člani gledališča opozorili tudi na svoje težave ter pozvali javnost, da podpre njihov boj za pravice in potrebno podporo Slovenskemu gledališču v Trstu.

Višji zaslužki, vendar manjša kupna moč

Kar se je v zadnjih dvajsetih letih že nekajkrat zgodilo, se v naši državi ponavlja zadnje mesece. Prenapeta konjunktura, najbolj dokumentirana z naraščajočim povpraševanjem za blagom in delovno silo, je lani sprožila val podražitev, za njim pa val zahtev po zvišanju osebnih dohodkov delojemalcev. In kakor prej, tako je tudi sedaj jasno, da bosta ti najnovejši znamenji inflacije kot breme padli na rame osnovnih producentov in konzumentov iz vrst delojemalcev in kmetov.

Po lanskem zvišanju osebnih dohodkov in po prezidentskih volitvah doživljamo sedaj čas, ko se podražitev kar vrstijo. S 1. junijem so se podražili: liter pitnega mleka za 30 groš. na 4,90 šil., kilogram masla za 10 odstotkov na 46 šilingov, kilogram sira povprečno za 5 šilingov in kilogram kruha za 30 grošev na 6,10 do 6,30 šilinga. Istočasno doživljamo podražitev mesa in mesnih izdelkov ter otroških hranil.

S temi podražitvami se je kupna moč šilinga zmanjšala za 200 šilingov mesečno. Toda teh podražitev še ni konec. Podobno kot sedanje podražitve bodo široke sloje prebivalstva prizadele podražitve, ki so povezane z njihovo motorizacijo. S 1. julijem je pričakovati zvišanje premij obveznega zavarovanja avtomobilov. Gibalo se bo med 34 in 80 odstotkov. Medtem pocenitve uvoženih avtomobilov, ki jo je bilo pričakovati zaradi zvišanja šilinga, ni opaziti. Na domačem trgu so ostale cene inozemskih avtomobilov iste kot so bile, cene nekaterih znamk so se celo vidno zvišale. Podražitvi bencina se je vlada trenutno še izognila,

toda najpozneje ob konca leta bomo tudi tukaj doživeli isto kot pri kurilnem olju: podražitev bencina za 40 grošev, super bencina pa za 30 grošev.

Z vsemi temi podražitvami je povezano naraščanje cen drugega blaga, posebno cen

SLOVENSKI NOVINARJI

so imeli svoj občni zbor

V prostorih kluba poslancev v Ljubljani je bil prejšnji teden občni zbor Društva novinarjev Slovenije, katerega so se poleg lepega števila članov udeležili tudi predstavniki družbenih organizacij.

O nalogah in problemih slovenskih novinarjev v sedanjem obdobju velikih ustavnih in družbenih reform v Sloveniji in Jugoslaviji, ki bodo dobile svoj odraz tudi v novi republiki ureditvi novinarskih društev, je govoril dosednji predsednik Društva novinarjev Milan Pogačnik, medtem ko je o delovanju društva v zadnjih dveh letih poročal dosednji tajnik Štefan Kališnik.

V živahni razpravi so osvetlili probleme, naloge in težave, s katerimi se srečujejo slovenski časnikarji in slovensko časniškarstvo sploh. Pri tem je bila poudarjena tudi nujnost po večji neodvisnosti in hkrati večji odgovornosti novinarskega poklica.

Za novega predsednika Društva novinarjev Slovenije je bil izvoljen Slavko Beznik, glavni urednik ljubljanskega Dnevnika.

uslug v počitniškem prometu in na turističnem področju. Tako je mogoče ugotoviti, da so se tekom lanskega leta in letošnje zime osebni dohodki delojemalcev sicer zvišali, toda šiling je manj vreden, kot je bil pred letom dni. Inflacija narašča in vlada je v veliki meri brez moči, da jo vsaj zavre, če je ne more ustaviti. Tekma med cenami in mezdami kaže, da realni zaslužki delojemalcev in kmetov čedalje bolj zaostajajo za cenami, da njihova kupna moč čedalje bolj pada. Na tem padanju kupne moči je navijanje cen s strani industrije in trgovine na mednarodni ravni le deloma kriva, čeprav je njihov vpliv na inflacijo tem večji, čim bolj je neko narodno gospodarstvo prepleteno z mednarodno trgovino. Najmanj v enaki meri sta na padanju kupne moči delojemalcev kriva nebrzdana igra, ki jo že 20 let opazamo v paritetni komisiji socialnih partnerjev za mezde in cene pri vladi, na drugi strani pa obče večajoča se zahteva po povečanju dejavnosti terciarnega sektorja gospodarstva, torej dejavnosti in ustanov, ki proti plačilu nudijo najrazličnejše usluge.

Kam bo ta razvoj po malem privedel, je vprašanje, o katerem je treba razmišljati. Končno smo vsi v neki obliki konzumenti. Vsi pa smo injicirani od naraščajoče ponudbe industrijsko konzumne družbe. Z našim povpraševanjem za „najnovejšim“ in „najmodernejšim“ tej ponudbi ne le sledimo, marveč jo s svojim povpraševanjem marsikje celo prekašamo. Ker pa so cene v svobodnem gospodarstvu vedno rezultat razmerja med ponudbo in povpraševanjem, je razumljivo, da morajo v takih okoliščinah naraščati. Nevarnost s tem povezane inflacije pa je tem večja, ker se sla po „najnovejšem“ in „najmodernejšem“ že bliža meji, ki postavlja osnovni gospodarski zakon: nihče ne more potrošiti več kot producira.

To velja tudi za narodno gospodarstvo, zlasti pa za tiste, ki njegove dobrine zbirajo, upravljajo in delijo. Lepe besede o naraščanju proizvodnje in narodnega produkta iz ust teh krogov ne smejo biti sredstvo za prikrivanje dejanske resnice našega gospodarstva, ki je v tem, da kupna moč delojemalcev in kmetov očitno pada, ker je sistem po katerem dela paritetna komisija že pred leti zastarel. Kupne moči širokih slojev prebivalstva ni mogoče zagotoviti s stalnim „prilaganjem“ zaslužkov na cene, ki prvim neprestano uhajajo. Tukaj je treba novih dejanj, če hočemo, da bo ostala Avstrija gospodarsko procvitajoča, istočasno pa socialno moderna država.

(bl)

POŠIROKEM SVETU

BEOGRAD — Pod vodstvom zveznega sekretarja za zunanje zadeve Mirka Tepavca je veččlanska jugoslovanska delegacija na povabilo kitajske vlade odpotovala na uradni obisk v LR Kitajsko. Obisku pripisujejo v mednarodni javnosti velik pomen, saj gre po letu 1957 za prvi obisk na tako visoki ravni. Čeprav je bila ravno Jugoslavija med tistimi državami, ki so kot prve uradno priznale LR Kitajsko, je prišlo v jugoslovansko-kitajskih odnosih v po vojnem obdobju že večkrat do precejšnje „ohladike“. Poleg koristi, ki jih bo sedanji obisk imel za utrditev dvostranskih odnosov, pa od njega pričakujejo važne pobude tudi v širšem mednarodnem pogledu, ko zadnji razvoj kaže, da si bo LR Kitajska dokončno utrla pot iz dolgoletne izolacije.

LIZBONA — Na nedavnem zasedanju zunanjih in obrambnih ministrov Atlantiskega pakta so sklenili, da bodo Sovjetsko zvezo in vse zainteresirane države seznanili z novim stališčem NATO do sovjetskega predloga o začetku pogajanj za zmanjšanje vojaških čet v Evropi. Nalogo so zaupali italijanskemu zunanjemu ministru Aldu Moru kot sedanjemu predsedniku ministrskega sveta NATO, ki bo torej v kratkem odpotoval v Moskvo.

TEL AVIV — Izraelska stranka „Haolam hazeh“ je sklenila predlagati sklicanje konference o Bližnjem vzhodu, ki se je naj bi udeležili Izrael, Združena arabska republika, Sovjetska zveza in Amerika. Kljub takim „pobudam“ za mirno rešitev spora pa se v Izraelu nenehno pripravljajo tudi na druge „možnosti“ rešitve. Tako izdelujejo danes v Izraelu štirikrat toliko orožja na leto kot pred tako imenovano junjsko vojno leta 1967. Vrednost proizvodnje orožja v Izraelu se je povečala od 300 milijonov izraelskih funtov (93 milijonov dolarjev) na 1,3 milijarde izraelskih funtov, to je okrog 370 milijonov dolarjev. Kljub temu pričakujejo, da bo proizvodnja orožja še naprej naraščala in leta 1975 dosegla že vrednost 2,6 milijarde izraelskih funtov.

VATIKAN — Predstavniki Vatikana Alessandrini je zanikal novico, da višji vatikanski funkcionarji proučujejo ponudbo LR Kitajske za obnovitev diplomatskih stikov. Tozadevno vest je namreč objavil londonski „Observer“ in je „senzacija“ o kitajski ponudbi izzvala veliko zanimanje v mednarodni javnosti.

DUNAJ — Na izredni konferenci organizacije Združenih narodov za industrijski razvoj (UNIDO) so mnogi predstavniki, zlasti tisti iz držav v razvoju, ugotavljali, da je stopnja industrijske rasti zadnje desetletje v zaostalih državah prepočasna naraščala. Ta porast je dosegel le 6 odstotkov, medtem ko naj bi v prihodnjem desetletju znašal 8 odstotkov. Države v razvoju so se zavzele tudi za strukturalne spremembe v okviru UNIDO, pri čemer zlasti menijo, da bi omenjena organizacija lahko koristneje delovala, če bi se otresla prevelike odvisnosti od programa OZN za razvoj (UNDP).

MOSKVA — V okviru velike slovesnosti v moskovski stolni cerkvi je bil prejšnji teden ustoličen novi poveljar ruske pravoslavne cerkve patriarh Pimen, ki je nasledil lani spomladi v starosti 93 let umrlega patriarha Alekseja. Slovensnega ustoličenja so se poleg cerkvenih dostojanstvenikov iz cele Sovjetske zveze udeležili tudi številni vodilni predstavniki pravoslavnih cerkva na svetu in najvišji funkcionarji mednarodnih cerkvenih organizacij iz Evrope, Afrike in Amerike; kot osebni doposlanec papeža Pavla VI. je bil navzoč kardinal Willebrands. Novi poveljar ruske pravoslavne cerkve patriarh Pimen je med drugim tudi član svetovnega sveta za mir in je na zasedanjih tega zbora odločno zastopal stališča uradne sovjetske zunanje politike.

NOVI SAD — Konferenci Zveze študentov Jugoslavije, ki je bila v Novem Sadu, je svoje pozdrave poslal tudi predsednik republike Tito. Izrazil je pričakovanje, da bodo študentje v svojem prihodnjem delu posvetili vso pozornost idejni vzgoji, „da bo mlada inteligenca zmeraj v močno oporo naši samoupravni socialistični družbi in posebej bratstvu in enotnosti vseh naših narodov in narodnosti“. V družbi, ki jo gradimo — je poudaril predsednik Tito — morata znanje in strokovnost prihajati do vse večjega izraza kot proizvodjalna sila samoupravne družbe.

NEW YORK — Glavni tajnik OZN U Tanta je odločno podprl nedavni predlog generalnega sekretarja KP Sovjetske zveze Leonida Brežnjeva, naj bi obojestransko zmanjšali vojaške čete v Evropi. Sovjetski predlog je U Tanta ocenil kot korak, ki je v skladu z resolucijo glavne skupščine in težnjo OZN po popuščanju mednarodne napetosti.

Avstrijsko-jugoslovanska komisija

razpravljala o gospodarskem izkoriščanju Drave

V Piranu je imela prejšnji teden svoje zasedanje stalna avstrijsko-jugoslovanska komisija za reko Dravo. Avstrijsko delegacijo pri teh razgovorih je vodil ministerialni svetnik v zveznem ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo Paul Grabmayer, jugoslovansko delegacijo pa pomočnik zveznega sekretarja za gozdarstvo Tomo Kuzmanovski.

Ob zaključku šestdnevnega zasedanja je bil izdan skupen protokol, ki sta ga podpisala predsednika obeh delegacij. Člane obeh delegacij pa je sprejela predsednica piranske občinske skupščine Jolanda Kos.

Na tokratnem zasedanju je stalna avstrijsko-jugoslovanska komisija razpravljala o vrsti pomembnih vprašanj o gospodarskem izkoriščanju reke Drave. Tako so med drugim govorili o izboljšanju vodnega režima Drave, o sodelovanju pri preprečevanju in prognoziiranju poplav, o zaščiti Drave pred onesnaženjem ter o boljšem izkoriščanju reke za elektroenergetsko gospodarstvo. V okviru razgovorov so izmenjali tudi informacije o gradnji novih elektrarn na Dravi, in sicer hidroelektrarne pri Varaždinu na jugoslovanski strani ter hidroelektrarne Bistrica-Bilčevci in energetskega sistema Malta na avstrijski strani.

Predstavniki obeh delegacij so ob zaključku zasedanja stalne avstrijsko-jugoslovanske komisije za reko Dravo izrecno ugotovili, da so tudi tokratni pogovori potekali v duhu obojestranskega spoštovanja interesov, medsebojnega sporazumevanja in prizadevanj, da se dosednji dobri sosedski odnosi med obema državama razvijajo naprej tudi na področju vodnega gospodarstva.

Dvojna mera in dvojna morala

Avstrija je pravna država, Avstrija je demokratska država in Avstrija je predvsem pravična ter širokogrudna do manjšin...

Take in podobne hvalnice je vedno spet slišati, posebno iz ust ali iz listov fistih krogov, ki so vzeli v zakup vse, kar je kakorkoli povezano z neko domovinsko zvestobo, ki je zlasti na Koroškem izgleda zelo iskana roba.

Takim patentiranim patriotom seveda ne ugaja, če kdo skuša delati morebitne primerjave med koroškimi Slovenci in južnimi Tirolci ali morda opozarja na položaj Retoromanov v Švici. Pa vendar so ravno take primerjave najbolj zgovorne, zato tudi tukaj nekaj primerov:

Objavljamo izrezek iz lista „Freiheit für Südtirol“, glasila tako imenovanega „ljudskega gibanja za Južno Tirolsko“. V poročilu opozarja tirolska trgovinska zbornica na možnosti ustanavljanja podjetij na Južnem Tirolskem, torej v Italiji; pri tem je zaželeno predvsem avstrijsko podjetje (razumljivo, saj na Južnem Tirolskem živi avstrijska manjšina!). Iz tega vidika je stvar torej povsem v redu. Toda zdaj pride vprašanje: Kako bi reagirali „domovini zvesti“ Korošci, če bi se n. pr. gospodarska zbornica Slovenije na podoben način zavzemala za naselitev slovenskega podjetja na južnem Koroškem? Odgovor ni težak — slišali smo ga že v primeru Gorenja.

Drugi primer: Kleine Zeitung je skozi mesece pod geslom „Korošci, ne pozabite Južne Tirolske!“ pozivala svoje bralce in koroško javnost na solidarnostno akcijo za Južno Tirolsko in pred nedavnim je kot prvi

uspeh te akcije zastopnik lista izročil predstavniku južnih Tirolcev vsoto 100.000 šilingov, zbrano v korist nadarjenih južnotirolskih

venere verbesse-
er Südtirolfrage

Betriebsgründung in Südtirol
möglich

INNSBRUCK. — Ober Ersuchen des Wirtschaftsreferats der Südtiroler Landesregierung macht die Tiroler Handelskammer auf eine günstige Möglichkeit zur Gründung eines Betriebes in Südtirol aufmerksam. Das Industriegelände liegt im Eingang des Pustertales und umfaßt eine Fläche von eineinhalb Hektar, ist erschlossen, hat ein eigenes leistungsfähiges Elektrizitätswerk, liegt in Autobahnnähe und hat einen Gleisanschluß. Arbeitskräfte sind in dieser Gegend vorhanden. Der Eigentümer des Areals könnte sich unter gewissen Bedingungen beteiligen oder auch Kapital heistellen. Dazu kommt noch, daß bei Ansiedlung in Südtirol beachtliche Steuererleichterungen beansprucht werden können. Gewünscht würde ein Zweigbetrieb eines österreichischen Betriebes, eventuell eine Zusammenarbeit mit einem Unternehmen bestehen in Italien und im EWG-Raum. Interessenten mögen sich an das Kammeramt der Tiroler Handelskammer wenden.

ktivist
am am 15.
n den
gen ums
d Hofrat
hammer -
lich 70-
e Ausfüh-
nächsten
Organs.

bnis einer
enden, um-
serbefragung
alsbald.

UNRECHT
50 JAHRE

10.10.1926-10.10.1976...
Wir schweigen n i c h t!

IZ DRUGIH LISTOV:

PREJŠNJI TEDEN V CELJU:

Ni edini primer!

Bilo je na glavni šoli za fante v Pliberku pod Peco. Šolski zvonec je že oznanil konec zadnje ure, vendar ne vsem. 19 fantov, prijavljenih k dodatnemu pouku slovenščine, bo ostalo v šoli še eno uro. Med njimi je tudi Silvo, starejši izmed dveh sinov matere samohranilke iz Tržiča.

Fant je nič hudega sluteč pristopil k mlademu predmetnemu učitelju zemljepisa. „Ko sem ga vprašal, če grem lahko k uri slovenščine,“ je bil Silvo še isti večer pisal materi na Štajersko, kjer je bila takrat zaposlena kot točarka, „me je hudo udaril in poslal na prostor. Začel me je zmerjati, da sem navaden smrkavec, Kapitalversager, Tito, cepec in kaj še uvel! Saj me razumeš, ker si moja mati? Tega nikoli ne bom pozabil, saj nikomur nisem nič storil.“

Silvo ni razumel. Tudi ni mogel. Komaj kdo se to lahko razume.

Na šoli ni bilo mogoče dobiti obrazilov niti izjave učitelja ali ravnatelja. Pač pa je bilo moč zvedeti, da je pliberška šola ena najbolj zgledeh dvojezičnih šolskih ustanov na avstrijskem Koroskem.

Ce Silvovo pismo po naključju ne bi prišlo v prave roke, bi najbrže tudi ta žalostna zgodba izpod Pece zaspala v snu kralja Matjaža. Tako pa je pismo prek deželnega šolskega sveta romalo do deželnega glavarja Sime.

Za mladega fanta, ki bo te dni končal zadnji razred glavne šole in moral na tako bidek način spoznati stvarnost nacionalne nestrpnosti, se je zavzel inšpektor za manjšinsko šolstvo Rudi Vouk. Predmetni učitelj, doma iz Celovca, je dobil pismen ukor za svoje ravnanje. Kot se je za zdaj še neuradno zvedelo, bo na osebno posredovanje deželnega glavarja premeščen.

Silvovega primera gotovo ne kaže posploševati kot del organizirane diskriminacije proti Slovincem, a žal ni osamljen. To terjata dosledno odločnost odgovornih oblasti v vseh podobnih primerih ter končno spoznanje avstrijske države, da v pogojih psihičnega pritiska na manjšino ne zadostujejo pozivi k sožitju, temveč da je potrebno pripadnike manjšinskega naroda tudi zakonsko zaščititi. Tu pa Avstrija svojih dolgov iz 7. člena državne pogodbe še ni poravnala.

Delo, Ljubljana

Umrli je György Lukacs

V Budimpešti je 4. junija umrl v 86. letu starosti ugledni madžarski marksistični filozof, književnik in kritik György Lukacs. Komunističnemu gibanju se je pridružil 1918 in leto pozneje aktivno sodeloval v revoluciji. V Kratkotrajni vladi Bela Kuna je bil imenovan za ljudskega komisarja.

Ukvarjal se je z več področji. Zelo cenjena so njegova dela iz filozofije, kritike, estetike in književnosti. Lukacs je napisal številne študije, zlasti o katerih je veljal za enega najuglednejših marksističnih teoretikov današnje dobe. Med njegova najpomembnejša dela šteje knjiga „Zgodovina in razredna zavest“, ki je izšla leta 1923 v Moskvi.

MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL

25 mladinskih zborov s približno 3000 pevci se je zbralo pretekli teden za tri dni v Celju na mladinski pevski festival. Za 25. obletnico tega festivala je Jurčku Vrežetu, glavnemu organizatorju dosedanjih festivalov, uspelo pridobiti zborove iz Avstrije, Madžarske in Italije ter prvič tudi mladinske zborove iz Finske in Romunije. Letošnji festival je bil posvečen 30. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov.

Osrednja točka mladinskega pevskega festivala je bilo tekmovanje jugoslovanskih mladinskih zborov. V štirih tekmovalnih koncertih 4. in 5. junija so tekmovali v treh skupinah, v skupini A predmetnijski zbori, v skupini B pomutacijski zbori in v skupini C deklizijski zbori. Zbore je ocenjevala strokovna žirija priznanih jugoslovanskih glasbenih pedagogov. Prvo nagrado v letošnjem tekmovanju je odnesel zbor iz Slovenije, in sicer mladinski zbor iz Maribora, ki ga vodi Branko Rajšter. Strokovna žirija mu je prisodila 97,5 točk in zlato plaketo. Drugo mesto je zasedel mladinski

zbor „Razvigorče“ iz Skopja, tretje mesto pa zbor glasbene šole „Vatroslav Lisinski“ iz Zagreba.

Festival se je začel 3. junija zvečer s slavnostnim koncertom v Narodnem domu. Goste je pozdravil v imenu celjske občinske skupščine Gustav Grobelnik. Po tekmovanju v petek je v soboto popoldne in zvečer v Narodnem domu nastopilo še 10 izbranih mešanih pevskih zborov.

Mladinski pevski festival v Celju so zaključili v nedeljo z množičnim koncertom združenih zborov na Muzejskem trgu. Tisočglavi zbor je zapel pod vodstvom Vida Marcena 2 pesmi s spremljavo pihalnega orkestra železarne Štore. Po zdravni besede je spregovorila predsednica skupščine Olga Vrabčeva, slavnostni govor pa je imel generalni sekretar Zvezne konference SZDL Beno Zupančič. V okviru mladinskega festivala je bila v domu JLA razstava glasbene literature in dvodnevno posvetovanje jugoslovanskih glasbenih pedagogov.

V MODERNI GALERII V LJUBLJANI:

9. mednarodni grafični bienale

Preteklo soboto so v prostorih Moderne galerije v Ljubljani svečano odprli 9. mednarodni grafični bienale. Ljubljanski bienale šteje med največje likovne prireditve na svetu. Tokrat se predstavlja 352 umetnikov z 976 grafikami. Razstava vključuje tudi retrospektivne razstave nagajencev 8. mednarodnega bienala Giuseppa Capogrossija, Jirija Anderleja, Lourdes Castrove in Janeza Bernika. Poleg običajnega kataloga, ki je v svetu postal zelo pomemben sprčo svoje dokumentarne in raziskovalne vrednosti, so letos prvič izdali tudi še mapo originalnih grafik petnajstih slovenskih avtorjev.

Da bi dali nekoliko večji poudarek ob praktičnem tudi teoretskemu

delu, so za 7. in 8. junij na Bledu pripravili simpozij pod naslovom „Grafika danes in jutri“. Ker so v času bienala v Ljubljani prisotni ljudje tudi iz tujine, so v Mali galeriji v Ljubljani pripravili razstavo najnovejših slikarskih del Janeza Bernika, na Bledu pa dve osebni razstavi, in sicer Osební profil Gabrijela Stupice ter Cikel magičnih dimenzij Rika Debenjaka, medtem ko je v Mestni galeriji v Ljubljani razstava na temo Trije aspekti, kjer so prikazani nekateri nagajeni projekti arhitektov, nadalje izbor del Kiarja Meška in dela nekaterih mlajših slovenskih likovnikov.

V okviru tiskovne konference so v soboto sporočili javnosti imena letošnjih nagajencev bienala. Častno nagrado je prejel Riko Debenjak, profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, prvo-nagajenec bienala grafike v Tokiu ter dobitnik prve nagrade za grafiko v Sao Paulu. Grand prix bienala je prejel japonski grafik Kimura Kosike iz Osake, drugo Eduardo Chillida iz Španije, tretjo pa François Morellet iz Francije. Poleg tega so tudi še vrsto odkupnih nagrad.

Potem se je Dren ustavil, se naslonil na drevo in se globoko zazrl v oči komisarju, kot bi preudarjal, ali naj zaupa človeku, ki ga pozna samo iz bojov. Nato se je odločil:

„Nekaj me teži, Gorazd. Zaupal ti bom, če boš molčal. In razmišljal o tem. Če bi bil izrekel te pomisleke na zaslišanju, me najbrž ne bi bilo več tukaj. Res sem napravil napako, ko nisem poslal močnejših patrulj. To je moja krivda prav toliko, kakor krivda člana brigadnega štaba, ki je bil dodeljen bataljonu in je vso pot dajal naloge, ko da nas ne bi bilo v štabu. Ne veš, kaj se mi mota po glavi: tega ne upam razpravljati z nikomer. Res, bojim se, čeprav se ti morda zdi smešno,“ je Dren malce zadržal glas in komaj opazno pobledele, da ga je Gorazd začuden pogledal. Zareže njave oči so se mu zameglele, postale mokre, odsotne, preplašene. To je bil spomin na katastrofo v hotelu. Sedaj Gorazd ni več dvomil, da si je Dren nameraval sam vzeti življenje.

„Meni lahko zaupaš, Dren, to me zelo zanima,“ je dejal Gorazd zaupljivo. Želel je prebiti led nezaupanja. Že nekaj mesecev je bil Dren pretiran zaprt vase in zamisljen.

„Čudim se, zakaj so naš bataljon sredi decembra v globokem snegu poslali na Pokljuko, z naloge, da se ustavi v Lovčevem hotelu. Čemu smo šli iz Primorske — dva dni smo se šli — mimo Bohinja, kjer smo napravili veliko prehranjevalno akcijo in opozoril nase? In čemu naj bi bil šel bataljon sredi zime na Korosko v neznane kraje? Zakaj so nas tisti, ki so bili dobro oboroženi in so tičali le dvajset minut od nas, pustili izkrvaveti? To so vprašanja, ki me motijo in mi dajo misliti. Je to vojaška logika? Čemu so ukrepali tako, kot ne bi jaz sam nikoli ukrepal? Kakor črvi mi vrtajo po glavi ta vprašanja in menda nikoli ne bom odkril resnice.“

Objava slovenske gimnazije

Državna gimnazija za Slovence sporoča:

1. Učenci 4. razreda ljudske šole, ki so zreli za 1. kategorijo (1. Klassenzug) glavne šole, lahko vstopijo v 1. razred gimnazije brez sprejemnega izpita.

2. Učenci 4. razreda ljudske šole, ki so zreli za 2. kategorijo (2. Klassenzug) glavne šole, morajo delati sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine in matematike, če hočejo vstopiti v prvi razred gimnazije. Prijave za sprejemne izpite naj starši oddajo vsaj do 30. 6. 1971 na naslov: Državna gimnazija za Slovence, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Sprejemni izpiti bodo v četrtek, 1. julija 1971, s pričetkom ob 8. uri. Izpraševala se bo snov 4. šolske stopnje.

3. Za vstop v višje razrede je potreben osebni razgovor z ravnateljem gimnazije.

Ravnateljstvo

Bogat kulturni spored

za glavno sezono v Radencih

Kulturne, zabavne, športne in druge prireditve v zdravilišču Radenska so si pridobile doma in v tujini dober sloves, saj kolektiv pri sestavljanju koledarja prireditev ne varčuje z denarjem. Naj opozorimo samo na vrhunsko kulturno prireditev, kot je tradicionalni festival sodobne komorne glasbe z mednarodno udeležbo.

Sicer je nekaj letošnjih radenskih

dogodkov že za nami, glavne prireditve pa bodo na programu v poletnih in prvih jesenskih mesecih. Tako bo še ta mesec javna radijska oddaja, ki jo bosta že drugič pripravila skupaj RTV Ljubljana in radio Köln.

Najbolj privlačna prireditev so nedvomno volitve radenskih src. Letos 10. julija bo to lepota tekmovanja minilo v znamenju celovečernega programa ansambla „4 M“. Za goste in domačine pa bo nedvomno privlačen tudi nastop ansambla „Balalajka“ iz Moskve, ki bo gostoval v Radencih 21. julija.

Druga na seznamu največjih zabavnih prireditev je tradicionalna „Radenska noč“, ki bo letos 7. avgusta. Kot posebnost na tej prireditvi napovedujejo veliko modno revijo podjetja „Rašica“ ter nastop ansambla Milhe Dovžana s kvintetom Gorenjci ter pevko Ivanka Krašovec. Tudi tradicionalni mednarodni plesni turnir Anglija-Slovenija (22. avgusta) spada med vrhunske dogodke v Radencih.

Kot posebno presenečenje v mesecu septembru napovedujejo velik piknik pri gostišču „Jež“ v okolici Radenc, kjer bo nastopil „kralj“ Ciganov Sandor Lakatos iz Budimpešte s svojim sedemčlanskim ansamblom godbenikov.

Seveda bo tudi letošnji glavni kulturni dogodek mednarodni festival sodobne komorne glasbe, na katerem bo poleg vsakeletnih izvajalcev iz Jugoslavije, Avstrije, Madžarske in Češkoslovaške prvič nastopil komorni kvintet iz Nizozemske.

Glas mu je še bolj drhtel, čelo se mu je orosilo z drobnimi kapljicami in roka, s katero je prijel Gorazda, se je tresla.

„Molčati moram, dokler ne napoči čas, ko bom lahko govoril.“

„Name se lahko zanesesh, Dren,“ je ponovil Gorazd.

„Saj se zanesem. Veseli me, da si zaupava, saj deliva odgovornost za ljudi. Oba morava paziti, da se nama spet ne pripeti kaj podobnega,“ je dejal že nekoliko umirjen Dren in nadaljeval: „Premisli, Gorazd. Pokljuka pozimi ni kraj za izvajanje kakšnih uspešnih akcij. Kamorkoli greš — cesta, železnica in postojanke, posejane tako na gosto, da si praktično uklenjen. Razumel bi, če bi bili ostali v Bohinju in bi imeli za zaledje Jelovico. Tako pa Pokljuka... Ne bom je prebolel in ne pozabil. Tudi vedenja nekaterih ljudi ne razumem. Na primer: Gaber, rajonski partijski sekretar, nas je takoj poslal iz vasi v sredino gozda. Prav nič se nas niso razveselili terenci. Čutil sem, da smo jim odveč. Potem pa ti zbolijo še načelnik brigadnega štaba in se s kurirjem vred zabije v vasi. Pomislil na sodišču pa je najostreje zahteval Stojanovo in mojo smrt. Čigavo krivdo bi oprala najina kri? To me res zanima.“

Gorazd je zamisljen zrl v težke sence okoli Drenovih oči. Ni se mu čudil, da je bil tako postaran, čeprav je bil njegovih let. Gorazda so Drenovi pomisleki obremenili z novimi slutnjami. Ni vedel, kaj bi rekel Drenu, da bi ga pomiril. Čutil pa je, da nekaj mora reči. Preudarno je dejal:

„Prav imaš, Dren, ti pomisleki res niso za vse. Mislim, da bataljon ne bi bil šel na pot, če Svarun ne bi bil v bolnici. Zato govori z njim. Morda je sprožil idejo za premik bataljona operativni oficir, major Hrast. Ta si je izmišljal taktične manevre enote, ki so jih potem razbili in uničevali

TONE SVETINA

74

UKANA

DRUGA KNJIGA

Dren in Gorazd sta se že pogovarjala o katastrofi bataljona in iskala izdajalce.

„Nismo še dorasli taki surovi in prefinjeni taktiki sovratnika, dragi moj Dren,“ je dejal Gorazd. Že spomladi 1942 je delal kot okrajni sekretar Osvobodilne fronte na območju blizu mesta, kjer so prek gostilničarke Doris prvič vzpostavili stike z gestapovskim majorjem, ki se je izdajal za nemškega komunisto in je bil pripravljen pomagati osvobodilnemu gibanju. Z njim se je nekajkrat sestel v priroki nekaterih drugih voditeljev osvobodilnega gibanja. Sprva mu je bil všeč in ni niti dvomil o iskrenih namerah tega človeka, ki so ga bojda le čudne okoliščine pripeljale tako daleč, da se je neprosto voljno znašel v gestapu, in to po volji voditeljev nemške komunistične partije.

„To je pošastna igra, ki se še ni končala. Morda bi jo lahko povezali s tragedijo vojega bataljona. Vendar je vse to tako prekleto zamotano in nejasno in nevarno. Prav odleglo mi je, ko so me po prvih mojih pomislekih, da je vse skupaj le ukana, takoj prestavili v vojsko.“

„Dokler bom živ,“ je dejal Dren, „se bom trudil, da odkrijem krivce pokola bataljona. Samo za las je manjkalo, da nisva oba s komisarjem Stojanom izgubila glave. Še sedaj se ne počutim varno, čeprav so mi spet zaupali bataljon.“

Slovenska mladina z Goriškega

JE BILA NA OBISKU NA KOROŠKEM

Pri študentih na Dunaju

S spoznanjem, da na Koroškem ni mogoče isti dan organizirati dve mladinski prireditvi, se je zaključila zadnja nedelja. Spet enkrat se je nazorno pokazalo, da je razdelitev na dva tabora med Slovenci umetna in nesmotna, če sta obe organizaciji zgrajeni na isti podlagi in se v narodnostnem oziru in delovanju bistveno ne razlikujeta. Ljudi namreč bore malo briga, katera organizacija prireja kaj, skorajda isti ljudje hodijo na prireditve tako prve kakor druge organizacije. Še bolj očitno pa je to pri mladini, kjer prihaja med obema mladinskima organizacijama, za kateri velja isto kot zgoraj, kvečjemu do ljubosumnega snubljenja ljudi in neproduktivnega pričkanja. Druga reč je seveda, če so pri reševanju slovenskega narodnostnega problema na Koroškem bistveno različna gledanja na načela; odločilna pa je vsekakor praksa.

Da se take načelne nejasnosti in delovno-programske nezmožnosti odražajo v organizacijskem delu, je jasno. Konkretno se je to pokazalo v nedeljo, ko so prišli na izlet na Koroško mladinci z Goriškega. Poleg objektivnih težav pri organiziranju ljudi za tako srečanje zamejske mladine — v Selah je bil mladinski dan farne mladine, kjer se je zbral velik del slovenske koroške mladine — se je pokazala še neizkušenosť organizatorjev in nezmožnost, dati temu srečanju drugo vsebino, kot jo je imelo.

Odvijalo pa se je takole: 35 mladincev iz Gorice in okolice se je pripeljal v nedeljo z avtobusom na Koroško. Dva tovariša-mladinca sta jih pričakala na meji v Megvarjah in jih potem vodila po južni Koroški. Najprej je šlo na razgledni stolp na Krofasti gori pri Hodišah, od koder je bil krasen razgled od Ziljske doline do Podjune ter od Karavank do Visokih Tur. Svoj delež je prispeval tudi vreme, saj se je po kratkem deževju na meji spet razjasnilo. Po kratkem obisku na Gosposvetskem polju je bilo kosilo v Dijaškem domu SSD v Celovcu, odkoder so se mladinci hoteli peljati v Sele, da bi se tam na mladinskem dnevu sestali z večjim številom koroških tovarišev. Zaradi raznih težav z avtobusom pa so se

citacijah in po pozdravnih govorih so zaigrali Goričani veseloigro „Jezični dohtar Petelin“, ki so jo gledalci — ni jih bilo preveč — nagradili s prisrčnim smehom in aplavzom. Pozno ponoči so se Goričani spet vrnili domov v Italijo.

Ne moremo reči, da je bila organizacija koroškega dela programa zelo uspešna. Treba pa se je tudi vprašati, če so taki izleti, ki imajo tako neobvezen značaj, res smotni in ali res pospešujejo skupen boj vseh zamejcev. Bolje bi bilo, narediti delovne sestanke, ki ne izključujejo družabnosti, kjer pa se v skupnem delu obravnavajo skupni problemi in vprašanja dela med mladino.

Po nedavnem obisku predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Francija Zwittra pri študentih na Dunaju (o obisku smo v našem listu poročali — op. ured.) je prejšnji teden obiskal Klub slovenskih študentov tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Reginald Vospernik. O njegovem obisku smo prejeli naslednje poročilo:

Obisk predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev pri študentih na Dunaju je pokazal, kako onemogočeno išče dostikrat vodstvo slovenskih političnih organizacij po novi, morda rešilni poti. Vospernik je popolnoma potrdil izsledke slovenskih zgodovinarjev in sociologov glede zgodovinskega razvoja in trenutnega položaja koroških Slovencev. Njegove besede o narodnostno-političnem stanju koroških Slovencev se skoraj docela ujemajo s pogledi ZSO. Tudi o notranjem organizacijskem delu in delu na podeželju so gledanja enaka. Vsa ta spoznanja pa do sedaj niso privedla do nobenih vidnih konsekvenc.

Dr. Vospernik je študente seznanil z vlogo, ki sta jo NskS in ZSO naslovila na zvezno vladno in ki jo je deželni glavar Sima menda označil za „politično romantiko“. Predsednik NskS je vprašal, kako je „z našo življenjsko voljo“; mimogrede se je dotaknil slovenske gimnazije, vendar o kvaliteti gimnazije ni hotel govoriti; v skopih besedah je prika-

zal delo NskS in orisal naloge organizacije.

V diskusiji so bila zanimivejša le nekatera vprašanja. Med drugim je študente zanimalo razmerje med Mohorjevo družbo in NskS. Ko je predsednik Narodnega sveta razlagal, kako je decembra lani potekal razgovor v uradu zveznega kanclerja, so študentje menili, če taki razgovori že niso „klepet“, potem so kvečjemu vrsta monologov, nikakor pa ne razgovori v pravem pomenu besede. Nadaljnji razgovori naj bodo funkcionalni tudi za manjšino, k razgovoru naj se pritegne zastopnik mladine, vztrajati je treba na najosnovnejših formalnostih in skuša naj se v bodoče doseči terminiziranje razgovorov in rokov, do kdaj bo kaka obljuba izpolnjena — to so bile le nekatere želje poslušalcev. Govora je bilo tudi o ljudskem štetju, o delovanju Vospernika v klubu ÖVP-jevskih deželnozbornih poslancev, o razmerju NskS do mladine, o položaju, ki je nastal, ko se je Vospernik po poročilu deželne tiskovne službe moral „na poziv“ dr. Hauera distancirati od določene akcije komiteja za odkrivanje zakritih konfliktov itd. Odločno pa so študentje tudi zahtevali, da pride v Celovcu čimprej do ustanovitve znanstvenega inštituta.

Po razgovoru s predsednikom NskS je med koroške slovenske študente prišel tudi bivši deželni glavar Ferdinand Wedenig.

Ledince — Pečnica

V zadnjem času smo se na pečniškem pokopališču v dokaj enakomernih presledkih poslovili kar od šestih občanov.

Po daljši bolezni nas je mirno in tiho, kakor je živela, zapustila Helena Kunčič. Stanovala je pri Cvajarju na Produ tik ob Rožanski cesti. Dočakala je visoko starost 85 let. Bila je ena tistih skromnih in požrtvovalnih žena, ki nikoli ne mislijo nase, marveč le na svoje drage.

V beljaški bolnišnici je umrl 77 let stari gostilničar Anton Schöffmann iz Malenic; na željo so ga prepeljali na farno pokopališče pod Pečnico. V starosti 64 let je prav tako v bolnišnici zaključil svoje bedno življenje Janez Repar iz Čavja. Vse življenje je delal kot drvar in zadnja leta kot dninar, vendar mu ni bilo usojeno, da bi na stara leta prišel do rente in do urejenega življenjskega večera. Z neko domačinko, ki si zdaj že nad deset let v Nemčiji sama služi svoj kruh, je imel 10 nezakonjskih otrok; sedem jih še živi in vsi so pošteno in delavni člani družbe, večinoma so se raztepli po svetu — šli so s trebuhom za kruhom. Po kratki bolezni je potem umrl 64-letni Poldi Gruzeti, ki je stanoval v starem mlinu blizu Baškega jezera; iz druge svetovne vojne se je vrnil tako pohabljen, da ni bil več sposoben za delo.

Na tragičen način je 2. maja zgubil življenje 15-letni učenec ledeniške šole Mihi Mikl. Z bratom in dvema sošolcema se je podal pod Rjavo peč, kjer ga je kamen tako nesrečno zadel v glavo, da je še prej, preden je na kraj nesreče prispel oče, zatisnil svoje mlade oči. Fant je bil vajen gora in planin, saj je že od

najmlajših let spremljal svojo mamičo, ko je nabirala jagode pod Karavankami.

Na binkošno soboto smo se poslovlili od Motija Šturma. Kot bivši delavec si je postavil majhno hišico ob robu gozda v Zgornjih Borovljah, kjer je užival zaslužen rento. Zaradi prijaznega in veselega značaja je bil med domačini splošno priljubljen. Dokler je bil čilega zdravja, se je rad lotil vsakega dela, popravljal je celo ure. Po dolgi bolezni, v kateri mu je skrbno stala ob strani ljubeča žena, je umrl v starosti 82 let.

RAZPIS

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem razpisuje mesto sekretarja snujočega se študijskega in dokumentacijskega krožka. V poštev pridejo mladi koroški Slovenci —avstrijski državljani z visokošolsko izobrazbo, ki so pripravljeni pričeti z delom na polnoma neraziskanem in neobdelanem področju. Plača po dogovoru.

Lastnoročno pisane prošnje s kratkim življenjepisom je treba poslati do 31. julija 1971 na naslov: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Gasometergasse 10, 9020 Klagenfurt.

VABILO

V soboto 12. junija ob 20. uri zvečer bo priredilo katoliško prosvetno društvo v Smihelu

KONCERT

pevskega zbora „Radko Smiljan“ iz Lenarta v Slovenskih goricah.

Vabljeni!

Šmarjeta pri Pliberku

Pred nedavnim smo se na šmarješkem pokopališču poslovili od Filipa Štefana, pd. Haninovega očeta v Šmarjeti, ki je umrl v lepi starosti 87 let.

Pokojni je bil vse življenje marljiv ter je s trdim delom služil kruh za svojo številno družino; žena mu je umrla že pred mnogimi leti. Kljub temu, da mu je usoda bolj skopo odmerila zemeljske dobrate, nikdar ni klonil in si je ohranil svoj lepi značaj. Vedno je bil pripravljen pomagati, kjer je le mogel. Rad je pripovedoval o starih časih, ki niso bili rožnati. Ravno težke razmere so ga tudi privedle do tega, da je znal skoraj vsako delo. Med drugim je bil tkalec in ko so kmetje še pridelovali lan, je bilo pozimi vedno dovolj dela tudi za Haninovega očeta, ki je izdeloval izvrstno domače platno. A razvoj je šel naprej in prišli so boljši časi. Tudi kmetu se godi danes bolje kot nekdanj. Haninovemu očetu pa je modernizacija odvzela delo, bil je

menda zadnji pri nas, ki je znal opravljati tkalsko obrt.

Bil je tudi ljubitelj lova in narave in bil je vesellega značaja, kar mu je gotovo pomagalo, da je doživel lepo starost. Predvsem pa je bil zaveden član naše narodne družine in je v tem duhu vzgajal tudi svoje otroke. Tudi med zadnjo vojno se je postavil na stran tistih, ki so bili preganjani in zatirani ter je po svojih močeh podpiral borbo za svobodo.

Naj bo Haninovemu očetu šmarješka zemlja lahka. Svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

RAZSTAVA SLIK

Dijaki slovenske gimnazije Franc Krštof, Dušan Schlapper in Janko Pečnik bodo razstavljali svoje slike v Diözesanhaus pri Kapucinski cerkvi v Celovcu, Waaggasse 18. Razstava bo celodnevno odprta od 8. do 17. ure in sicer od 17. do vključno 20. junija. Prisrčno vabljeni!

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKA

Nemci. Sedaj je mrtev. Tudi brigadni komisar Črt, ki je zastopal Svaruna, je mrtev. In nam ne preostane nič drugega ko domnevati. Domnevanje brez dokazov je za tistega, ki ga proglašajo za resnico, lahko bolj nevarno kakor nemška krogla. Zato je boljše, da o tem ne premišljujemo. Rajši čakajva na dogodke, ki bodo pojasnjevali preteklost. Če sva na to pripravljena, se bomo v bataljonu lahko branili."

"Prav imaš," je prihrdil Dren. "Zase vem, da bom ukrenil vse, da me Nemci in tudi kdo drug ne bo nikdar več presenetil."

Zatopljena v pogovor sta prispela do četnih položajev. Kurirja, ki je gazil sneg pol streljaja pred njima, je že ustavil stražar. Prišla sta tedaj, ko je borec, ki je bil zaspal na straži, v globeli pod njima skopal jamo. Segala mu je že do prsi. Ustavila sta se in gledala. Z majhno nemško lopatico je počasi in naveličano metal umazane grude prsti v sveži sneg. Sprva nista mogla doumeti, za kaj gre, ko pa sta med drevjem zagledala dva stražarja s puškama v rokah, jima je bilo jasno, kaj se dogaja.

"Menda sva prišla v zadnjem trenutku. Nič ne bi bilo čudnega, če bi dal Orlov na lastno pest ustreliti dekle. Tudi tega je zmožen, samo da bi se izognil neveščostim. Verjetno se boji, kaj bo preiskovalcem povedala punca o njem," je dejal Dren.

Gorazd pa ni bil njegovih misli. Zmajal je z glavo in dejal: "Čeprav je samovoljen, tega si ne upa. Ne pozna ga, Dren. Pred VOS in pred partijo ga je hudo strah. Če kaj pride, dvigne roke in prepusti, da ukrepajo po svoje."

Preden sta poiskala četno poveljstvo, sta si v spremstvu dežurnega ogledala položaje. Oba sta zadovoljno priznala, da je Orlov vojak in da tudi njegovi borci nekaj veljajo. Položaji so bili zelo smiselno razporejeni, vkopani

in spretno zamaskirani. Šele ko sta se pogovorila z borci, kako je v četi, sta se napolnila h komandirju.

Orlov, ki je imel zajčje spanje, se je prebudil, še preden ga je dežurni poklical. Planil je pokonci, neverjetno hitro je bil opasan, zbravnan in oborožen, kot se spodobi. Stopil je k Drenu in mu poročal. Potem je pokazal na bolnega komisarja.

Pajk se je motno smehljaj, ko so si podajali roke. Na vprašanje, kako se počuti, je odgovorjal po svoji navadi mirno in presenetljivo vdano, prijazno in vsem, kar je bilo in kar jih je še čakalo. "Vojska je in nič ne pomaga."

Gorazd mu je dejal, da bi ga radi poslali v bolnico. Pajku pa so se stemnile oči, razočarano je zategnil ustnice v grenak smehljaj.

"Saj me je divizijski zdravnik proglasil za simulanta. Toliko da me niso imeli za dezerterja, ko sem v idrijskih gorah nad Vojskim omagal in zaostal za bataljonom."

"Ne bodi tako občutljiv, Pajk. Ne poznamo se med seboj, zato se tudi ne razumemo vedno," ga je skušal potolažiti Gorazd.

Nato je vprašal Dren Orlova, kaj koplje mož v globeli. Komandirja je vprašanje spreletelo kot ožitek.

"O, prekleto. Saj sem pozabil nanj. Hujša kršitev discipline, zaspal je na prednji straži. Ne maram, da bi se nam pripetilo kaj takega, kot se je bataljonu na Pokljuki."

Dren je poblebel in nastala je mučna tišina, ki jo je presekala Gorazd: "Tovariš komandir, gotovo ti je znano, da četa ne sme izvrševati smrtnih kazni."

Orlov, ki se je zavedal, da je po svoji nerodnosti brez potrebe in nevedoma zadel Drena, se je skušal opravičiti.

"Seveda vem. Menim, da sem prav ravnal. Za nekaj časa je treba zaostriiti budnost v četi do skrajnosti."

Spustili so se v globel in se ustavili na robu jame, ki je segala borcu skoraj do ramen.

"Nehaj kopati," mu je ukazal Orlov.

Fant je obstal smrtno bled, potne kaplje so mu zalivale oči in brazdale lica. V nekaj urah kopanja se je postaral za deset let. Vdal se je bil v usodo in pričakoval najhujše. Gledal jih je molče, kot prikazni, z globokim razočaranjem in zaničevanjem v očeh. Orlov, ki je pričakoval, da bo fant padel na kolena, se je zmotil. Nenavadna upornost, ki je bliskala iz oči, je komandirja presenetila.

Orlov je ukazal: "Takoj zlezi iz luknje in se javi v desetini Travnikarjevega v Vojkovem vodu. Tam te bodo naučili discipline."

Fant se je nenavadno urno potegnil iz jame, tako presenečen, da ni spravil niti besedice iz ust. Dežurni mu je vrnil puško in pas. Zategnil si ga je okoli hujskega telesa, vrgel puško na ramo in kakor mesečnik odtaval iz globeli na položaje. Med potjo se je nekajkrat kot pijanec zaletel v deblo, nazaj pa sploh ni pogledal.

Z mešanimi občutki so obstali na robu jame, ki je bila podobna grobu.

"Tovariš komandir," se je zbral čelni dežurni in resno vprašal Orlova, če naj oznani vsem po položaju, da je latrina nared.

Orlov se je zmagovalno zakrohotal: "Ni še. Stražarja naj si premigata ude in naj jo dostojno zamaskirata, preden bo vsem na voljo."

Dren in Gorazd nista vedela, ali bi se smejala ali obsojala nenavadne Orlove metode za vzdrževanje discipline. Nihče mu ni mogel oporekati, da higienski ukrep ni koristen in priporočljiv za varnost četne skupnosti.

NAČRTI ZA NOVI VRH FEDERACIJE

„Teden srečanja“ v Celovcu

Pred dvema letoma se je začelo kot eksperiment, kar je letos že osrednja kulturna prireditev v Celovcu: „Teden srečanja“. Letos bo ta prireditev v dneh od 13. do 20. junija. Celovski župan kot predstavnik mesta Celovec, ki skupno s

gramu diskusije. Simpozijev o glasbi se bo udeležilo 44 sodelavcev iz 14 držav, vsi bolj ali manj znani in priznani strokovnjaki.

Naslednji štiri dnevi so rezervirani za „Literaturo in bodočnost“. Na štirih simpozijih bodo razpravljali o problemih „Literatura bodočnosti — Bodočnost literature“, „Pegaz in raketa ali Kaj je to sploh: science fiction?“, „Jezikovna igra kot model bodočnosti — Kaj literatura lahko še je“, „Supraverbalna sensibilnost — Obrisi literature poindustrijske dobe“. 22 pisateljev in literarnih zgodovinarjev bo obravnavalo te teme, razen tega pa bodo nekateri literati brali svoja dela. V okviru tega simpozija bo znani znanstvenik univ. prof. Robert Jungk v četrtek 17. junija odgovorjal na vprašanja publike.

Za preprostejšje ljudi najbolj zanimiv bo še „Festival folklorne“ 18. in 19. junija. V Domu glasbe bo ta festival predstavil prvi dan folkloro treh dežel, Slovenije, Furlanijo-Juljske krajine in Koroške. „Pesem in pokrajina“ so poimenovali ta del prireditve. Iz Slovenije prideta Akademski pevski zbor iz Kranja in Oktet Gallus iz Ljubljane, Furlanijo-Juljsko krajino zastopa Coro „Montasio“ iz Trsta, koroško nemško pesem pa bosta predstavila Moški zbor Millstätter See in družina Wildhaber. Zadnji dan pa se bodo folklornim ansamblom iz treh sosed. dežel pridružile še skupine iz Češkoslovaške in iz Romunije, ki bodo pokazale folkloro svojih narodov.

**Slovensko prosvetno društvo
„Zarja” v Železni Kapli**

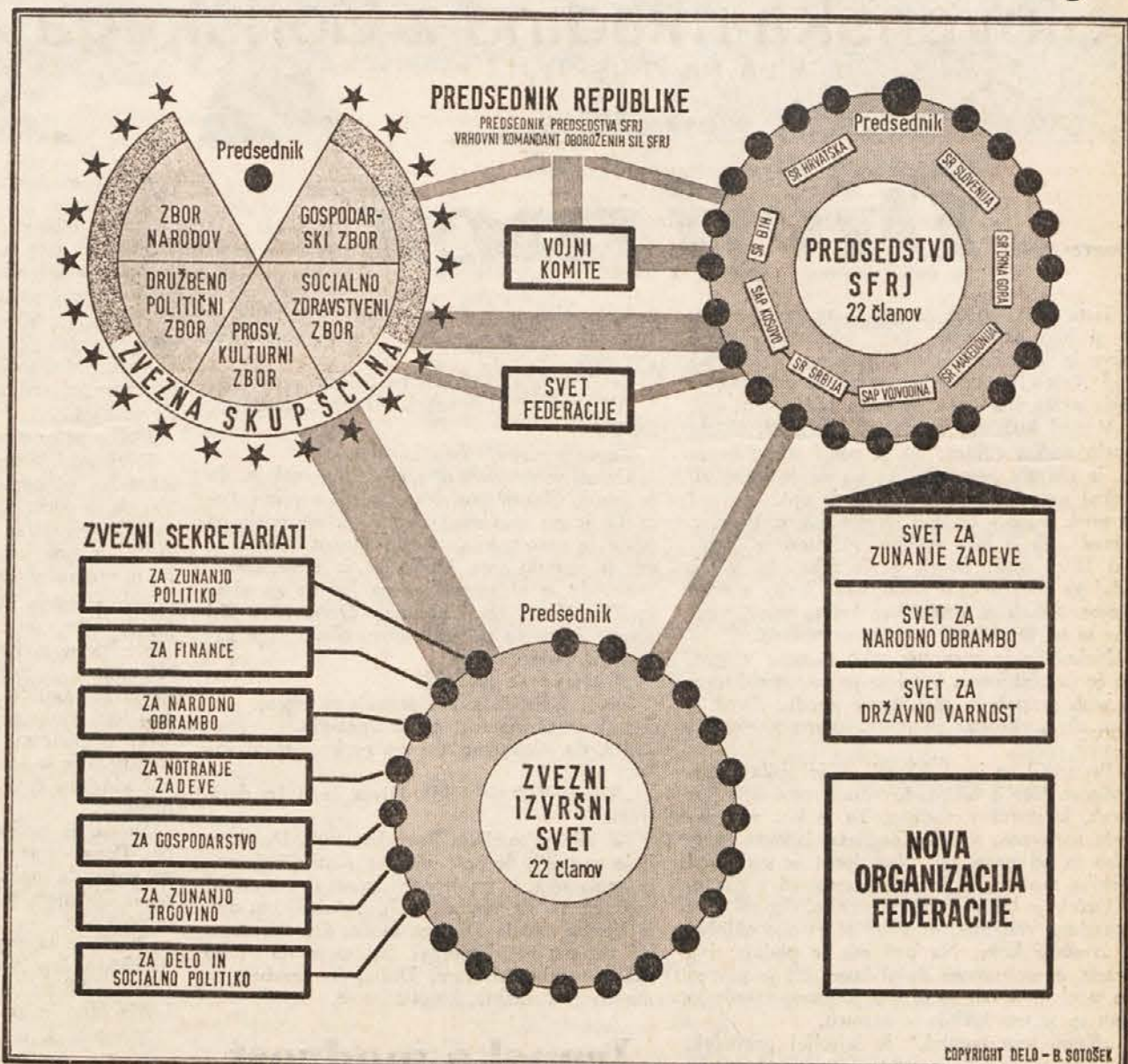
Vabilo

Vabimo na predstavo igre

"BEGUNKA"

ki jo bodo v nedeljo 13. junija ob 11.30 uri v farni dvorani v Železni Kapli uprizarili igralci SPD Radiše. S tem bodo radiški igralci vrnilo obisk igralcem našega društva, ki so pred kratkim gostovali na Radišah.

Odbor

COPYRIGHT DELO - B. SOTOŠEK

Prejšnji teden je zasedala komisija za ustavna vprašanja, ki je razpravljala o rezultatih javne razprave, ki je potekala v vseh političnih, predstavniških in drugih telesih po vsej državi in pri kateri je šlo za uveljavljanje nove organizacije federacije. Do srede junija bo zbor narodov pripravil predlog ustavnih sprememb, o katerih naj bi v drugi polovici junija odločali zbori zvezne skupščine, konec junija ali v začetku julija pa bodo na posebni skupščinski seji razglasili spremembe ustave in zakon o njihovi izvedbi.

Na podlagi te reforme bodo konec julija na skupni seji vseh zborov zvezne skupščine volili predsednika republike in predsedstvo SFR Jugoslavije. Prav tako bosta izvoljena predsednik zvezne skupščine in predsednik zveznega izvršnega sveta, delo v zvezi s sestavo novega zveznega izvršnega sveta pa naj bi bilo dokončano najkasneje do konca septembra.

Najpomembnejša novost bo vsekakor predsedstvo SFRJ kot novi vrh federacije. V tem kolektivnem predsedstvu države, ki bo skupno število 22 članov, bo vsaka republika imela tri predstavnike, avtonomni pokrajini Vojvodina in Kosovo pa po dva predstavnika. Za predsednika predsedstva bo izvoljen sedajni predsednik republike maršal Tito. Predsedstvo bo imelo po dosedanjih načrtih tri svete, in sicer za zunanje zadeve, za ljudsko obrambo in za državno varnost; poleg tega bosta predsedniku republike in predsedstvu SFRJ odgovorna še vojaški komite in svet federacije.

Bistvene spremembe bodo izvedene tudi v organizaciji zveznega izvršnega sveta, to je zvezne vlade. ZIS bo imel poleg predsednika še 22 članov, pri čemer bo novost v tem, da bodo zvezni sekretarji hkrati tudi člani zveznega izvršnega sveta, kar doslej ni bilo. Predvidenih je sedem zveznih sekretariatsov, in sicer za zunanjo politiko, za finance, za narodno obrambo, za notranje zadeve, za gospodarstvo, za zunanjo trgovino ter za delo in socialno politiko. Ostali člani zveznega izvršnega sveta pa ne bodo imeli resorja.

Takšno organizacijo zveznega izvršnega sveta narekuje dejstvo, da bo po izvedbi ustavnih reform velik del dosedanjih odgovornosti zveznega izvršnega sveta prešel na izvršne svete posameznih republik. V tej fazi ustavnih sprememb je tako za novi vrh federacije kot za vso federacijo namreč posebno pomembno dejstvo, da republike in avtonomne pokrajine ne bodo dobile le večjo samostojnost, marveč se bo hkrati povečala tudi njihova odgovornost za delovanje federacije ter za usklajevanje stališč in interesov. To odgovornost bodo izvajale v okviru predsedstva SFRJ, v katerem bodo — kakor že povedano — ustrezno zastopane.

Struktura zvezne skupščine bo zdaj ostala nespremenjena. Spremembe v skupščinskem kakor tudi komunalnem sistemu so namreč predvidene za drugo fazo ustavnih sprememb, ki se jim bodo posvetili takoj, ko bo v skladu z doslej pripravljenimi reformami izoblikovan novi vrh federacije.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UK

Gorazd se je jezil, da jih je potegnil, zato ga je, ko so se vrnili k Pajku, zbodel: „Čudno, da še Ani nisi ukazal, naj skoplje jamo.“

"Kaj še! Gestapovko prepuščam modrosti višjih. Umijem si roke," se je zaničljivo nakremžil Orlov kakor vselej, kadar mu pogovor ni bil po volji. Bolni Pajk pa se je namnehnil: "Te si pa ne upa, čeprav bi jo najraje zmlel v kašo. Boji se Primoža."

„Še hudiča se ne bojim, pa bi se njega! Traparija, Pajk. Za najboljši zagriženega komunista ga imate, pa zagovarja lin opravičuje gestapovko. Razočaran sem nad njim, čeprav je dober mitraljezec. Ni vredno, da bi govoril,“ je Orlov malomarno zamahnil z roko in pljunil v sneg.

„No, no, Orlov, ne bodi tak. Spomni se, kaj vse si mi govoril o njej. V zvezde si jo koval. Sedaj pa nenadoma tako proti... Primož je prvi zasumil, da je z njo nekaj narobe. Če bi bili mi bolj spretni, bi bili stvar razkrili prej. Vsaj pravični bodimo, vam pravim, dasi nikogar ne zagovarjam,“ je končal Gorazd.

Orlov se je hitel opravičevati: „Zmotil sem se o njej, sicer pa se motijo tudi drugi. Zato mi je sedaj tem bolj odvratna. Večina v čeli pa ji daje potuho. Smili se jim. Šel bom v brigadni štab in prosil za premestitev.“

Orlov je že dalj časa sumil, da mu Gorazd, ki dobiva od Primoža obvestila o njem, ni kaj prida nankonjen. Neznosno ga je peklilo, ker so mu vohljali po četi in brskali po njegovih ukrepih.

Skozi mogočne krošnje golih bukev in smrek je posijalo medlo sonce in jih ogrelo. Posedli so po obronku okoli šotora. Dren je obrazložil četnemu poveljstvu, da bodo enote v nekaj dneh izpopolnjene z novimi borci, oskrbljene z orožjem in strelivom, ki ga bodo odvrgli Angleži iz letal. Potem bosta obe diviziji udarili v idrijsko kotlino. Nemce se treba napadati dan in noč, je dejal, da se bodo utrudili

in potrošili čimveč municije. Med drugim je ukazal Orlovu, naj četa v širokih pasovih zaseka obe cesti, ki vodita iz kotline v gorovje. Orlov je poslušal in nevedno kimal z glavo, tako da je Dren z negotovostjo razlagal, kar je slišal na brigadnem štabu, ter je že manj prepričljivo ponavljal.

Gorazd je opazil, da Orlov potihno nasprotuje tej razlagi položaja; zato ga je vprašal — ko je Dren končal — če ima morda kakšne pomisleke.

"Pravzaprav nobenih. Kdo pa se zmeni za to, kaj rečemo mi v četah. Vem samo to, da je vojska zbita, mokra, lačna, da nima municije in da iz dneva v dan bolj godrnja. Nismo navdušeni nad zavzemanjem Idrije. Če javita na brigado ali če obdržita zose, vama povem, da je to pretrd oreh za naše mlečne zobe. Drugega ne bo kot velike žrtve. Če bi jo le zavzeli, je ne bomo obdržali. Nemci je ne bodo dali, dokler bo fronta v Italiji in bodo potrebovali rudnik."

"Kdo pa vas bo vprašal, Orlov, če ste navdušeni za napad ali ne. Če bi bili odvisni od navdušenja vojakov, bi se vojna kmalu nehala," ga je nevoljno zavrnil Dren, ki ni maral kritičnih pogovorov o načrtih poveljstev, čeprav je tudi sam dvomil o marsičem, kar so proglašali za nujnost. Odkar je bil obsojen na smrt in nato pomiloščen, je bil še bolj občutljiv in oprezen. Naposled je pribil, da ga prav nič ne briga, kaj bo in kaj ne bo, da pa bo skušal do potankosti izvesti vsa povelja.

Gorazd je preusmeril pogovor na svetovno politiko in na konec vojne, katerega so komisarji napovedovali že vsa leta nazaj, da bo napočil čez tri mesece, in spet podaljševali rok, kakor je ustrezalo položaju. Pomenek, kako bodo minile težave in se bo življenje zvedrilo, jih je sredi mračnih idrijskih gozdov mnogo bolj zanimal in ogrel. Zamotili so se in pričakali patruljo.

Orlovu se je povesil nos, ko se je bataljonski komisar odločil, da se bo sam pogovarjal z Ano. Medtem ko se je Dren zapletel v pogovor z Vojkom in Primožem, sta dekleta in Gorazd izginila med drevmi. Orlov je zaničljivo strmel za njima, iskrice sovraštva pa je zagorela v nejasnem sumu.

Daleč v gozdu, kjer nista več videla položajev čete, sta se ustavila in sedla na deblo drevesa, ki ga je bila podrla zima. Dekle je bilo vznemirjeno in prikrivalo strah pred prodornim Gorazdovim pogledom. Vedno se ga je bala in se ga ogibala, morda tudi zaradi tega, ker jo je bil Wolf večkrat posvaril, naj se ogiba komisarjev, in ker ji ga je bil Orlov očnil.

Skušala se je umiriti in zbrati. Slutila je, da bo v boju za goło življenje pomembna vsaka njena beseda. Vdala se je v usodo in tiho poslušala Gorazdov uvod in vprašanja. Kmalu pa je premagala nelagodnost. V njem je zaslutila človeka, ki se mu lahko izpove, kot se je Primožu in Vojku. Morda jo bo skušal razumeti v tiskih, v teh grenkih urah negotovosti, ko se boji vseh in vsakogar, ko se ji je življenje postavilo na glavo in ne vidi nobenega izhoda več. Roke je sklenila na kolenih in ga pogledala v ožgani obraz in oči, ki niso sijale prav nič sovražno in niso mogle skriti neke začudenosti nad njo in občutka, ki je presegal meje zasliševalca.

Povedala mu je o sebi vse, ne da bi skušala karkoli olupšati ali zamlčati. Ni se izogibala krivde. V njenih opisih dogodkov ni bilo ne opravičevanja ne prošnje za odpustanje. Njen blede obraz je bil negiben, oči vlažne, turobno zamišljene, govorila je tiho, toliko da je premikala ustnice.

Go razd ljo je pozorno poslušal s prikritim gonom radovednosti za odkrivanje tujih skrivnosti. Redko jo je prekinil in jo vprašal za kakšno pojasnilo. Prepričan je bil, da

Divji moř

France Bevk:

Tiste čase, ko se je godila ta pripovedka, še ni bilo naše vasi. Tam, kjer danes ležijo njive in senozeri, je bila planina. Le visoko pod Kojco, na njenem severnem pobočju, je stala siromašna koč, ki je že zdavnaj ni več.

V tisti koči sta živela oče in mati, ki sta imela sinčka edinca. Ta je pasel edino kozo, ki je obirala grmovje, on pa se je igral ali piskal na piščalko. Povsod se je upal, povsod je smel, le ne v bližino Divjih robov. V enem izmed njih je bila votlina, v kateri je prebival Divji moř. Deček ga še nikoli ni videl, kdaj pa kdaj ga je le slišal, kako hojka v vrhu Kojce. Nikoli ni komu česa žalega storil, vendar se nihče ni upal v njegovo bližino.

Nekoč se je pastirček tako zamotil z igro, da je izgubil kozo. Iskal jo je po vsem bregu, v vseh grapah in globoko v gozdu. Zavil je tudi okoli obronka in se nenadoma znašel pri Divjih roboh.

Prestrašil se je, a hkrati ga je obšla radovednost. Ker je bila radovednost močnejša kot strah, je stopil v votlino. Ta je kot rov peljala naravnost v hrib. Zagledal je neko svetlobo in šel proti nji. Nenadoma je stal pred Divjim mořem, ki je imel plamenico v rokah.

Deček je bil ves trd od strahu. Strmel je v poraslega velikana, ki je bil le za silo oblečen v živalske kože. Na prsi mu je padala siva brada, a na ramena dolgi lasje. Bil je grozen na pogled, le oči so se mu prijazno svetile in usta so se mu krivila v nasmeh.

„Kozo sem izgubil,“ je izjeljal pastirček. „Zdaj si moj,“ je rekel Divji moř, prijel dečka za roko in ga odvedel.

Pastirček je molče bosopetil za njim. Od strahu mu še na misel ni prišlo, da bi skušal pobegniti.

Na koncu votline je pod velikanskim skalnatim obokom ležalo jezerce. Divji moř je posadil dečka v čoln in odveslal.

Onkraj jezerca je bila podzemna jama. Na ognjišču je gorel velik ogenj. Stene in strop — vse se je lesketalo od čistega zlata. Ob ognjišču je sedela Divja žena in šivala. Tudi ona

je bila oblečena v živalske kože. Po hrbtu so ji padali sivi lasje, velike oči so ji gorele kot dva ogla.

Divji moř ji je izročil pastirčka.

„Pazi nanj!“ ji je rekel. „Daj mu, česar poželiš!“

Zopet je stopil v čoln in odveslal.

Deček je preplašeno gledal. Spoznal je, da je jetnik. Zakaj? Kaj bodo storili z njim? Pomislil je na izgubljeno kozo. A ob misli na očeta in mater, ki ga bosta zaman čakala, se mu je stisnilo srce. Obšlo ga je tako domotožje, da se ni zmenil ne za jed ne za zlate igračke, ki mu jih je ponujala Divja žena. Od tegobe je težko požiral solze. Slednjič je zajokal iz polnega srca.

„Domov,“ je zahlipal.

Divja žena je molče strmela v ogenj.

„Ali imaš mater?“ ga je vprašala.

„O, da. Čaka me. Če me ne bo, bo od žalosti umrla.“

„Razumem,“ je rekla Divja žena in dalje šivala.

Ni bila tako divja kot njen moř. Deček se ji je zasmilil. Še bolj njegova mati. Tudi ona je imela sina, ki ga je pred letom dni raztrgal medved. Ni ga mogla pozabiti. A bolj kot njo, je izguba zadela Divjega mořa. Od takrat ni bil več pri pravi pameti. Bal se je, da ne bo nekoč ostal čisto sam. Dečka je ugrabil, da mu bo za družino, ko ona umre.

Iranska modrost

Neki moř, ki je bolehal na očesu, je šel k živinozdravniku in zahteval od njega zdravilo. Živinozdravnik mu je namazal oko z mažo, ki jo je uporabljal v podobnih slučajih pri živalih, in moř je oslepel.

Vsa zadeva je prišla pred sodnika; ta je razsodil: „Živinozdravnik ne odgovarja za odškodnino, kajti če ne bi bil moř osel, bi ne šel k živinozdravniku.“

A tega ni mogla pripovedovati otroku. Dejala je samo:

„Lepo ti bo pri nas. Jaz ti bom za mater.“

„Nočem biti tu!“ je deček zakričal. Nato je proseče sklenil roke: „O, pomagajte mi!“

Divja žena ga je sočutno pogledala.

„Pomagala ti bom,“ je rekla, da je zopet spregovorila. „Zaradi tvoje matere, da ne bo žalostna. Moj moř je strašen, kadar se razjezi. Bojim se ga, vendar ti bom pomagala... Tiho! Že prihaja...“

Dečku so se posušile solze.

Divji moř je priveslal s polnim čolnom drv. Pastirčka je pogledoval s svetlimi očmi, kakor da je zopet našel sina. Deček se ga ni več tako bal, igral se je s kosi zlata in zidal hišico. Zlato grudico, ki se je posebno lepo svetila, je vtaknil v žep.

Po večerji je Divja žena skuhala uspavalno pijačo. Divji moř je izpil polno skodelico. Pastirček je gledal vanj in težko čakal, kdaj bo zaspal. A prej kot je Divji moř legel k ognju in zasmrčal, so dečku od utrujenosti začele lesti vkup oči. Ob misli na beg se je bojeval s spancem, ki ga je slednjič premagal. Zakinkal je in se zvrnil po tleh. Potem ni nič več videl ne čutil, kaj se godi z njim in okoli njega...

Ko se je prebudil, ga je sonce ščemelo v oči. Pomel si je veke in se razgledal. Ležal je na vresju in mahu ob stezi, ki jo je dobro poznal. Ob njem je stala izgubljena koz, ki ga je obvohala.

Planil je na noge. Ni verjel, da ni le sanjal. Segel je v žep in otipal kos zlata. Bila je torej resnica. Ali ga je medtem, ko je spal, prinesla Divja žena in ga tja položila?

Tekel je domov, da so ga le težko dohitvale pete, koza je poskakovala za njim. Oče in mati sta sedela pred koč, in žalostno zrla predse. Ko sta ga zagledala, sta se od veselja razjokala. Nista verjela, da ga bosta še kdaj videla.

„Kod si se potepal vso noč, da si naju z očetom spravil v tak strah?“ mu je poočitala mati.

Pastirček jima je vse povedal od začetka do konca.

„Lažeš!“ je rekel oče.

Zgodba se mu je zdela preveč neverjetna.

Na planine

Gori, gori na planine
misel vsaka mi leti,
gori mi iz te doline
duša moja hrepeni.

Gori, kjer presrečna leta,
mlada leta tekla so,
tam se sreča mi obeta,
tja nemirne misli vro.

Le imejte krasne svoje
vi ravnine in vrte,
dajte mi planine moje,
dajte moje mi gore!

Josip Pagliaruzzi-Krilan

„Kaj pa je to?“ je rekel sinček in potegnil iz žepa kos zlata.

To je razpršilo vsak dvom. Poslej v koči ni bilo več pomanjkanja.

Pastirček se nikoli več ni upal do Divjih robov. In nihče več ni kdaj videl Divjega mořa ali ga slišal hojkati v Kojci. Eni so trdili, da je umrl, a drugi, da se je preselil v kak drug kraj. Vendar se še dolgo nihče ni upal v njegovo votlino. Slednjič so se opogumili nekateri, ki se jim je zahotelo bogastva, zakaj glas o pastirčkovi dogodivščini se je bil raznesel daleč naokrog. Toda komaj so naredili nekaj korakov, so trčili na veliko grmado skal, ki je segala do stropa. Pot do bogastva je bila zaprta.

Ljudje pripovedujejo še dandanes, da leži sredi Kojce jezero, a ob njem kupi zlata.

Starost kače

V gozdu med Beljaškimi Toplicami in Vetrovom je nekoč bivala velika kača. Veliko ljudi jo je bilo že videlo in vsak, ki jo je zagledal, je prestrašen pobegnil. Kdor je moral iti tam čez goro, se je bal za svoje življenje. Sploh je bila kača huda nadloga za vso okolico.

Pa je prišel nek star moř. Pripovedovali so mu o veliki kači. Moř je rekel:

„Če ni starejša od mene, jo hočem pregnati.“

Podal se je v gozd in zažvižgal. Takoj se je oglasila tudi kača. Zdaj je moř vedel, kako je s kačo. Rekel je:

„Moram izginiti, preden pride. Ona je starejša od mene, ker se je kar oglasila.“ In že je bežal, domačini pa za njim.

Ko je prišla kača na mesto, kjer je bil tujec zažvižgal in je videla, da ni tam nobenega človeka, je jezna žvigala sem in tja. Nato pa je za vselej izginila iz tega kraja.

(Koroška narodna)

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKA

deklet ne laže in se ne izmotava za vsako ceno. Neprizadeto je poslušal ves čas, dokler ni začela pripovedovati o Wolfu. Tedaj se je nenavadno vznemirila. Opisala mu ga je in povedala vse, kar je vedela o njem in generalu, o katerem ji je Wolf večkrat pravil. Zbral je vso valjo, da je prikriti vznemirjenost, zakaj v njem se je vse lomilo ob spoznanju, da mu je odkrila nekaj, kar je slutil in mu ni nihče verjel. V Wolfu je spoznal človeka, o katerem je pravil Drenu... Nemški komunist v gestapu — v resnici operativni šef obveščevalno diverzantske mreže v diviziji. Človek, ki so mu Nemci dali časten pridevek „lisjak“, ki se je z njim dogovoril, da bo njegovo ilegalno ime za sodelovanje s partizani „rožca“ in se je podpisoval na poročilih s šifro 111. Kako jih je preslepil! Odkritje mu je zvihralo misli. Marsikaj, kar mu je bilo v zadnjih dveh letih povsem nerazumljivo, se je pričelo svitati. Mnogi še sedaj verjamejo temu gadu. Posamezniki v vodstvu pokrajinskega odbora pa celo skušajo po vsi sili ovreči sumničenja, da je v bistvu spreten provokator, ki dela premišljeno „na dolgi stezi“ s posebnim ciljem in s posebnimi pooblastili.

Nenadoma se je Gorazd zavedel, da so bili v neznanosti nevarnosti, ki pa še ni minila. To spoznanje ga je navdalo z nestrpnostjo in s strahom. Najraje bi deklet kar sam odpeljal k Pemcu na divizijo. Ker pa so mu sporočili, da pridejo ponjo takoj po napadu, je opustil to misel. Domneval je, da je v afero zapleten tudi pokrajinski komite, zato je sklenil biti previden. Odkril je samo delček velike igre — glavni igralci so še vedno v temi. On jih ne vidi, oni pa so že opazili njega. Gorje, če ga drugič! Zbrisali ga bodo s prizorišča. Zadovoljen z odkritjem, je končal pogovor. Ko se je z Ano vračal v četo, jo je skušal potolažiti, naj se ne boji, če nima še česa drugega na vesti. Dekle se je oddahnilo — napetost, ki jo je komaj prenašala, je popustila s solzami, ki so se ji ulile in nezadržno

polzele po licih. Nekajkrat jo je pogledal od strani, ko si je z robcem brisala solze. Gledal jo je s čustvi, ki niso bila ne usmiljenje ne sovraštvo. Preveč je bil zatopljen vase. Tuj in odmaknjen ji je postal. Ni mogla razumeti, kaj se dogaja z njim, saj ni vedela, da mu je odkrila usodno plat njegovega življenja, ki ga je nenadoma zagledal v čudni, pretresljivi luči. Vrnila sta se v četo. Gorazd se je moral pogovoriti na samem še s Primožem. To je znova razdražilo Orlova, ki ni trpel, da bi se kdo takole pogovarjal z njegovimi ljudmi.

„Primož, dober nos imaš, nisi se zmotil, čeprav smo ti tako dolgo oporekali, da si nam skoraj verjel,“ je dejal Gorazd, ko sta bila sama. Fant ga je samo gledal s svojimi velikimi, grenkimi očmi in trpkimi usli. Razklanost mu je poostrišla izraz, postal je mrk in nevarno osat. „Velike stvari se bodo razkrile, Primož. Mnogo ljudi bo vzel hudič. Bolj so pomembne, kot si moremo misliti — za gibanje in za našo divizijo.“ Ves iz sebe mu je razložil, kakšen je položaj, in ga potrepil po ramenu.

„V čudno kašo smo zagazili,“ je nadaljeval. „Vidim uspeh in nič koliko težav za nas vse. Teh pa se bojim.“

„Jaz se ne bojim nobenih!“ je ostro dejal Primož.

Gorazd se mu je prizanesljivo nasmehnil: „Nekaterih naših ne poznaš.“

„Mislim, da poznam Fazana in njemu podobne.“

„So tudi drugačni. Napihnilo bodo zadevo in jo zamotali. Imel boš težave. Tudi Blisk in drugi...“

„Zaradi mene naj kar zapletoja. Več kot mitraljez, ki ga že imam, mi ne morejo dati. Bojim se le za Ano.“

„Tudi jaz. Ne zavidam ji.“

„Ali jo bodo likvidirali?“ je prežeče vprašal Primož.

„Ne vem. Do sedaj so pospravili vse, kar je dišalo po gestapu. To je razumljivo. Žrtve so, slabe izkušnje...“

Primož je obmolknil in na oči mu je legla noč, iz katere je šinil ubijalski blesk. Stisnilo ga je v grlu, robate roke so mu zadržale in Gorazd ni ušlo da se je povsem spremenil. Bil je takšen, kot ga ni bil vajen in ga ni poznal. Zato je popravil: „Morda je ne bodo. Škode nam ni povzročila.“

Tesnobno molčanje gozda je zmotilo trkanje žalne. Prislunhila sta odmevu, čez čas pa je Primož s težavo dejal:

„Gorazd, prosim te, pomagaj ji, če moreš. Več mi je do nje ko do sebe. Sam sem ostal na svetu. Prirasla mi je k srcu. Ne vem, če je prav ali ne, da se potegujem zanjo, toda kaj morem...“

„Poskusil bom vse, kar se bo dalo.“

Prijel je Primoža za roko. Vedel je, da v njem valovijo čustva z nezadržno močjo.

„Zelo se bojim, da jo bodo mučili. Ko sta si bila še dobra, ji je Orlov pripovedoval čudne stvari, kaj vse počno naši z ujetimi izdajalci, če je treba izvabiti iz njih skrivnosti.“

„Orlov je bahač. Saj veš, da rad pretirava in se dela važnega.“

„S tem mitraljezom ga bom ubil, kdor ji bo storil silo. Prav nič mi ni, če tudi mene spravijo s sveta,“ je bruhal Primož in njegovo izbočeno čelo, kjer se je rana komaj začela, je pordelo od krvi.

„Ne nori, Primož! In ne govori tega komu drugemu. Ne bi te razumeli.“

„Kakor hočejo... Moj mrtvi oče naj mi bo za pričo, da govorim, kar mislim, in da bom tudi storil, kar rečem. Poiskal in ubil ga bom, kdor ji bo storil silo!“

(Nadaljevanje sledi)

za oddih in razvedrilo

Lovski raj ZA NEDELJSKE LOVCE

NADA
GABOROVIC

Kdo so lovci, prav gotovo veste. Tudi videli ste že katerega. Takole ob nedeljah, ko greste na sprehod, uzrete kakega možakarja v zeleni obleki in s peresi za trakom prav tako zelenega klobuka. Narava se ponaša z zeleno barvo, zato se lovci oblačijo tudi tako. Na rami imajo obešeno puško. Naj le vsakdo vidi, kako mojstrsko znajo ravhati s to zadevo, zato jim malomarno opleta ob boku, ker hodijo tako bahavo.

To so tipični nedeljski lovci. Tisti, ki hodijo loviti divjačino ob nedeljah, ko jih lahko vidi veliko ljudi. Zajci, lisice in druga divjad pa jih bolj malo, kajti po bregovih in drugačnih strminah se lovci ne lovijo, ker ne ljubijo potiti, zlasti ker imajo te živalice zelo urne noge in tečejo, kot bi jih podil veter.

No, nič hudega. Tudi za to je poskrbljeno. Da namreč lovci ne ostanejo praznih rok.

Lovci namreč nikoli ne smejo ostati praznih rok. Kaj pa mislite! Lovci se morajo vrniti s celim kupom jerebic, zajcev, fazanov in zakaj ne tudi s kako večjo zverino.

"Pomisli," mi je rekel nekega nedeljskega jutra mali sin, "naš sosed je šel spet na lov. Zakaj tudi midva ne greva na lov? Zvečer se bo vrnil s polnim prtljajnikom divjačine in njihova mama bo ves teden pekla in kuhala omake, obare in pečenke." Skomignila sem z rameni.

"Midva nisva lovca." "Potem pa vsaj pojediva za njim, da bova od daleč gledala, kako in kaj. Kadar koli ga slišim govoriti, vedno se baha s svojimi lovskimi zmagami, kot da bi bil kakšni bledečnik, ki je pobil vse bizone in še grizilje povrh."

Ker je bil lep dan in me je mikalo v naravo, sem obuzdala najinega konjčka in počasi sva sledila sosedu, da je bilo bolj razburljivo, kajti moj sin bere zdaj rad pustolovske knjige in v njih je polno zasledovanja. Na srečo se sosedu še sanjalo ni, da ga kdo zasleduje, da mu je tako rekoč tik za petami, ker je lepo udobno vozil bolj počasi kot ne in imel prižgano pipo, iz katere se je gosto kadilo.

"Kam neki jo maha?" je zaskrbelo sina, ko je lisičji rep na anteni pred nama kar naprej poskakoval na blatniku. "Fant, nazadnje se lahko še zgubiva."

"No, in kaj zato? Bova pač v divjini brala sledove, sem ga potolažila, ko je gubal čelo. Toda to nama je bilo prihranjeno. Dospeli smo do vasi z lepim gostiščem in planinskim hotelom, kjer je bilo parkiranih že polno avtomobilov, tako da sva se lahko skrila v gneči."

"Zdajle ga ne smeja izgubiti izpred oči," je razburjeno šepetal sin, ko je sosed izstopil, si oprtal puško in pripel svojega jazbecarja, ki je bevska in nekam neučakano vlekla za jermen.

"Ne bova ga ne," sem tolažila in pretikala sva se skozi skupine v zeleno oblečenih rejenih gospodov, ki so jim klobuki izdajali bogate lovske izkušnje. No, bala sva se brez potrebe, kajti naš sosed je uzrl gručo znancev, burno so se pozdravili, se bučno smejali in že jih je pogotnilo gostišče."

"Sli so se okrepčat pred velikim pohodom," sem pojasnila. Splazila sva se še sama v sobo, kjer je bilo od dima in hrupa tako malo verjetno, da bi naju sosed opazil, kot je bilo malo verjetno, da bova ujela smjaka.

Stisnila sva se k steni za ozko mizo in naročila mleko. Lovci so si močili grla z vinom, psi pa so glodali kosti. Vse je bilo tako domače in kar ginljivo ubrano, vsi so se poznali, si klicali sem in tja in novi in novi šefani so romali na mizo.

"Ti," me je pocuknil sin za rokav, "ali niso malo čudni? Saj bo že pol dne, njim pa se ne mudi nikamor."

"Ne bodi nečakan, saj sva na njihovi sledi," sem ga zavrnila in srebrila svoje mleko. Ker je bil pač tak

svojevrvsten dan, se tudi on ni branil nove skodelice, kajti sicer bi bila sumljiva. In celo kos črnega rženega kruha si je privoščil, ker se mu je razburjenje prenašalo v želodec, kot je pojasnil.

Lovci so jeli peti. In peli so lepo. Puške so imele zložene v kotu, psi so dremali okoli njih, speti z jermen, natakarnica je včasih pogledala malo jedajo, ki so se je junaki lotili nenavadno lakotno, kot da bi imeli za seboj že nekaj pogonov.

"Ali lovijo morda ponoči?" je zaskrbelo sina.

"Počakaj, bova že ugotovila," sem ga mirila in naročila še sama kosilo. Natakarnica je včasih pogledala malo čudno, da naju je kar zona oblivala, ker sva se bala, da bo vprašala, kaj počenjava tu med lovci, toda ker je bila zaripala od dela, naju je le pustila pri miru.

In čas je tekkel. Minila je druga ura, pa tretja, počasi so se sence zelo podaljšale, lovci so si po obilni jedi spet zapeli, da so se malo pre-

Tako pravijo

● Filozofija je umetnost, s katero spoznaš, kako si ob bogatem razumu lahko nesrečen. (Karlheinz Böhm)

● Prav mogoče je, da se iz prijateljstva razvije ljubezen; izključeno pa je, da bi iz ljubezni nastalo prijateljstvo. (Charles Vanel)

● Če ženska na vprašanje odgovori s protivprašanjem ima slabo vest. (Marcel Camus)

● Vsaka ženska je izjema, ki potrjuje pravilo. (Pierre Cassel)

● Doslednost je strašna naglega, ki je vrhu vsega nemo-goča, kajti življenje samo je nedosledno. (Michele Morgan)

gibali, krohotali so se šalali, si nadržavljali in spet so romali novi šefani na mizo.

"Lep lov, kaj," je končno uganil sin, meni pa je šlo na smeh.

"Zdaj morava vztrajati do konca," sem ostro rekla, kajti kdo je bil kriv, da posedava v tej zakajeni in zasmrjeni gostilni, namesto da bi dihala svež zrak in nabirala smrečevje za domov, se naučila sonca in se nahodila.

Tisti hip se je skupina, v kateri je bil naš sosed, začela poslavljati in tudi midva sva se končno le lahko izmuznila venkaj.

"Zdajle bo nekaj," je rekel sin in se skrival za mojim hrbtom, kajti sosedov jazbecar Fifi ga je uzrl in se zagnal z ljubeznivim lajanjem proti njemu. Srečno sva se umaknila za neki avto in oprezovala za lovci.

"Pa le hodijo šele pod večer loviti," je jezno rekel sin, kajti zdaj se mu je izjalovilo upanje, da bo lahko spremljal divjo jago.

Namesto odgovora sem bruhnila v smeh. Kajti smešno je bilo zares. Naši lovci s krivci za klobuki, z malomarno obešenimi dvocevki in čistokrvnimi lovskimi psi so namreč zavili za ogel in nato proti planinskemu hotelu, kjer je velik napis o znanju, da si tu lovci lahko oskrbijo vse, kar potrebujejo. Ko se je meni že zelo svetlikalo, se sinu še ni. Morala sva se podvizati, da nisva zamudila lepega prizora, kajti zdaj je začelo potekati vse nekam naglo, kot bi se lovci zares začeli muditi. Sicer pa je bilo že precej pozno, mrak se je že plazil iz doline.

Za prodajalno mizo je stal v zeleno oblečen mož, prijazno je pozdravil prišlece in jim s širokim nasmehom rekel: "Kot ponavadi, gospodje?"

Naš sosed si je izbral tri jerebice, dva zajca, fazana in za nameček še kunje krzno.

"Vam ga dam s popustom, dobro sem ga ustrojil," je rekel prodajalec. "Prihodnjič bom imel jazbeca, če bo vaši ženi prav. Ulovil se mi je po naključju, zato je krzno zelo lepo, nič poškodovano."

"Škoda, ženi sem zagotovil, da sem ujel dihurja," je zatarnal sosed, "zelo se je veselila takega ovratnika, ker ga nobena njena znanka nima."

Prodajalec se je veselo nasmejal, kajti vso zalogo je bliskoma razprodal, ostalo je le še nekaj kosov kozuhovine, in rekel: "Bomo že uredili, da bo prav. Bo dobila pa dihurja."

Lovci so obesili divjačino na ramena in psi so cvileč tekli za njimi.

ZA POLETNO BRANJE

■ Tone Seliškar: INDIJANCI IN GUSARJI , vesele in resne dogodivščine skupine dečkov, 168 str. ilustr. pl.	20.—
■ Evan Hunter: SMEH Z JEZERA , kriminalna povest, 128 str. br.	4.—
■ Aleksander Beljajev: GLAVA PROFESORJA DOUELLA , fantastična zgodba, 132 str. ppl.	10.—
■ Alojz Remec: VELIKI PUNT , kmečka povest iz 18. stoletja, 160 strani br.	4.—
■ B. Traven: ZAKLAD SIERRA MADRE , povest o iskalcih zlata, 176 str. br.	20.—
■ F. R. Lockridge: NAJ POČIVA V MIRU , kriminalna povest, 128 str. br.	4.—
■ Honore de Balzac: IZGUBLJENE ILUZIJE , roman o usodi pesnika, dve knjigi skupaj 764 str. br.	18.—
■ Winston Graham: DETEKTIV PO SILI , kriminalna zgodba, 128 str. br.	4.—
■ Giovanni Boccaccio: DEKAMERON , zbirka drznih ljubezenskih zgodb, 1036 str. pl.	90.—
■ Rex Stout: POLNOČNA ORHIDEJA , kriminalna zgodba, 128 str. br.	4.—
■ Haroun Tazieff: ŽIVI OGNJENIKI , doživljaji v vulkanskem svetu Centralne Afrike, 160 str. slik. priloge, pl.	25.—
■ James Hadley Chase: POLOŽITE JO MED LILJE , kriminalna zgodba, 128 str. br.	4.—
■ Malo Lovrak: TOVARIŠIJA PETRA GRČE , povest o prijateljstvu, 140 str. ilustr. br.	6.—
■ Aleksandre Dumas: ČRNI TULIPAN , roman iz stare Holandske, dve knjigi skupaj 276 str. ilustr. slik. priloge, kart.	95.—
■ H. Baldwin: TRIUMFIRAT , kriminalna zgodba, 128 str. br.	4.—
■ Matevž Hec: TIHOTAPCI , povest iz razburljivega življenja tihotapcev, 208 str. br.	15.—
■ John Steinbeck: NEGOTOVA BITKA , roman o poljedelskih delavcih v Kaliforniji, 246 str. br.	8.—
■ Branko Čopić: MUHASTE PRIPOVEDKE , zbirka mladinskih povesti, 88 str. ilustr. br.	4.—
■ Nikolaj Ostrovski: KAKO SE JE KALILO JEKLO , roman o sovjetski mladini, 432 str. br.	12.—
■ Claude Aveline: DVOJNA SMRT FREDERICA BELOTA , kriminalni roman, 96 str. pl.	15.—

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti.

KNJIGARNA "NAŠA KNJIGA", CELOVEC, WULFENGASSE

Za dobro voljo

PREKLIC

"No, kako vam ugaja moja slika?" vpraša slikar na razstavi kritika.

"Hm, lahko bi bila še slabša!" "Preklete ste nevljudni. Takoj prekličite!"

"Prav," odgovori kritik: "slabša sploh ne bi mogla biti!"

MLADI ZAKONCI

"Micka, jaz moram zvečer na sejo, zato vi poskrbite, da bodo ob devetih vsi otroci v postelji!" naroči gospodinja novi služkinji.

Ko se vrne domov, vpraša služkinjo: "No, so ubogali in šli spat?" "So, le najstarejši, tisti s svetlimi lasmi, se je nekaj upiral."

"Za božjo voljo, Micka, saj tisto je moj mož!"

SKUPNI IMENOVALEC

— Obleke vaše žene me drago stanejo.

— Kaj mislite s tem? Obleke svoje žene plačujem vendar jaz!

— Seveda, dragi človek, ampak vsakokrat, kadar vaša žena kupi novo obleko, boče imeti moja prav takšno.

EN KOZAREC

— Moram biti zelo previden, pravi stric Tone, igralec, gostitelj, ki ga je povabil na večerjo. En sam kozarec vina me opijani.

— Kdo bi to rekel! mu pravi gostitelj, ki ga dobro pozna.

— Tako je. Navadno dvajseti po vrstnem redu, mu resno odgovori stric Tone.

ZA VSAK SLUČAJ

— Za kateri klub navijate? je vprašal novi brivec, medtem ko je bril Branislava Nušića.

— Za tistega kot vi, je odgovoril Nušić.

— Kako to? Saj ne veste, za kateri klub navijam jaz.

Ne vem, toda vi držite britve v roki! mu je odgovoril humorist.

RAZGOVOR NA ULICI

— Gospa, mar se vam ne zdi, da je ta izložba res privlačna?

— ...

— Molki je znamenje odobravanja. Mislim, da vam je tisti porcelanasti kužek najbolj všeč, mar ne?

— ...

— Kam se vam tako mudi, gospa? Če boste tako hiteli, si boste kaj kmalu obrabili vaše lepe noge!

— ...

— Čudovita slaščičarna! V njej bi lahko pojedla kakšno torto ali pa sladoleđ. Kaj mislite? Dajte, odločite se!

— Poslušajte, vi! Če me takoj ne pustite pri miru, bom poklical miličnika.

— In kaj, mislite, mi lahko naredi miličnik?

— Kaj vam lahko stori? Odvedel vas bo v zapor!

— Toda v tem primeru boste morali iti z mano kot priča.

— Saj bi tudi šla. Rada bi vas naučila spodobnosti.

— Jaz pa bi policiji rekel, da ste delomanička.

— Delomanička... jaz? Pa vi ste nenormalni!

— Pa še kako sem normalen. Na policiji bi rekel, da ste ubili našega otroka.

— Kaj pa govorite, za boga! Kakšnega našega otroka neki?!

— Bodite za trenutek logični! Predstavljajte si, da sva vi in jaz žena in mož in da ste vi ubili najinega otroka, ki je bil star leto dni. Mar ste vi morilka ali ne?!

— Recimo tako. Pa kaj potlej?

— S tem, da bi poklical miličnika, bi dejansko ubili najinega otroka, našega Volodjo. Ali vam je všeč ime Volodja?

— Vi ste res nori!

— Kje pa! Pomislite, da oba sediva v slaščičarni.

Mar je v tem kaj nenaravnega? Na tisoče parov posedla po slaščičarnah.

— Prav... predstavljam si.

— Malo sva posedela, potlej sva se pobliže spoznala. Dobili ste vtis, da sem še kar čeden in da nisem, resnično, prav nič neumen in da znam celo lepo in duhovito govoriti.

— Vsem tem je kanec resnice.

— Seveda! Nato bi sledilo drugo srečanje v gledališču. Kasneje sestanek v parku. Vi bi se zaljubili vame... Saj to ni nič čudnega, tisoč žensk se zaljubi v tisoč moških. Mar ni tako?

— Hm... morda je celo res.

— In s tem, da se zaljubite, postanete moja. Srečna sva. In na svet pride otrok — Volodja, pravi debelinko. Sicer pa mu lahko daja tudi kakšno drugo ime, na primer Vasja.

— Vasilij je kar precej obrabljen ime.

— Prav imate. Vladimir je že boljše. Svojega otroka imava rada, do ušes sva zaljubljena vanj...

— Ker vas imam že čez glavo, svojo zgodbo hitro končajte.

— Zaključek je zelo preprost: takoj pokličite miličnika in od Volodje, našega debeluščka z jamicami v debelih ličkih ne bo ostalo prav nič. In kdo bi bil temu kriv? Krivi bi bili vi! Kajti vi ste morilka svojega lastnega sina.

— Kar govorite! Toda v slaščičarno bi navsezadnje lahko zavila, saj upam, da se vas bom tako lahko kljub vsemu znebila.

— Zakaj pa bi se me hoteli znebiti? Saj bi morda ta Volodja, ko bi zrasel, postal genij!

— Samo ne kričite tako. Mar ne vidite, da naju ljudje gledajo. Pojdite naprej. Glejte, tam v kotu, je prosta miza...

Arkadij Averčenko (Sovjetska zveza)

Koroška in Tadžikistan

hočeta poglobiti
prijateljske odnose

Prejšnji teden se je mudila na Koroškem dvočlanska delegacija iz Tadžikistana v Sovjetski zvezi. Prof. dr. Muhammed Asimov, predsednik Akademije znanosti Tadžikistanske SSR in poslanec vrhovnega sovjetskega parlamenta, ter ginekologinja prof. dr. Zofija Hakimova, dopisna članica Akademije medicinskih znanosti Sovjetske zveze, sta prišla na Koroško na povabilo tukajšnjega Avstrijsko-sovjetskega društva. Spremljal ju je poslaniški svetnik Igor Vedomikov s sovjetskega poslanstva na Dunaju.

Za goste so pripravili obsežen program, ki so ga absorbirali v treh dneh. Tako sta jih sprejela deželni glavar Sima in župan deželnega glavnega mesta Ausserwinkler; obiskali so deželni muzej v Celovcu in muzej na prostem pri Gospej Sveti; pogovarjali so

se s predstavnikoma sindikatov, s predsednikom deželnega šolskega sveta Guttenbrunnerjem in ravnateljem pedagoške akademije dr. Kraincem; bili pa so tudi pri deželnem vodstvu Komunistične stranke Avstrije.

Med svojim bivanjem na Koroškem so gostje iz Sovjetske zveze obiskali tudi Avstrijsko družbo dravskih elektrarn (ÖDK) ter si poleg glavnega upravnega sedeža v Celovcu ogledali še gradbišče elektrarne Rožek—Št. Jakob v Rožu, poseben vtis pa je nanje napravil obisk v dolini Malte, kjer ÖDK gradi eno največjih elektrarn v Evropi. Prof. Asimov je izjavil, da bi strokovnjake ÖDK z veseljem pozdravil v Tadžikistanu, kjer so še velike možnosti za izkoriščanje vodne energije.

Korošci so se od gostov iz daljnega Tadžikistana po-

slovi v soboto zvečer v mali dvorani celovške delavske zbornice. Prof. dr. Hakimova in prof. dr. Asimov sta bila zelo navdušena nad vtisi, ki sta jih dobila na Koroškem. Tako s strani gostov kot s strani gostiteljev je bila naglašena želja po nadaljnjem poglobljanju prijateljskih stikov, kar je v času letalstva mogoče tudi kljub takim razdaljam.

Poslovilni večer je obogatil pevski kvintet iz Šmarjete v Rožu, ki je zapel nekaj nemških, slovenskih, makedonskih in ruskih narodnih pesmi. Ta vokalni ansambel ima tako lepe in ubrane glasove, da je prof. Hakimova menila, da morajo biti poklicni pevci; vendar so to preprosti delavci in kmetje. S svojim nastopom so udeležence večera povsem navdušili in bili deležni navdušenega sprejema.

proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Slovenske narodne pesmi — 14.30 Humoreska tedna — 14.50 Orgle v ritmu — 15.05 Zabavna glasbena oddaja — 15.35 Vedri zvoki — 16.00 Radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 22.20 Plesna glasba — 23.15 Jazz.

Ponedeljek, 14. 6.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Pesmi za najmlajše — 9.30 Prijubljene slovenske popevke — 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri — 14.10 Lepe melodije — 14.35 Voščila — 15.40 Moški zbor „France Prešeren“ iz Kranja — 16.40 Orkester Carmen Dragon — 17.10 Ponedeljkova glasbena popoldne — 18.35 Klavir v ritmu — 18.45 Kulturni globus — 19.15 Harmonikar Avgust Stanko — 20.00 Richard Wagner: Lohengrin, opera — 21.15 Lahka glasba — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.15 S popevkami po svetu.

Torek, 15. 6.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Pojota Gabi Novak in Arsen Dedič — 9.40 Počitniški pozdravi — 12.10 Iz švarve opere „Veronika Deseniška“ — 12.40 Od vasi do vasi — 14.10 Slovenski oktet — 14.30 Mladinska oddaja — 15.40 Majhen recital tenorista Mitje Gregorčiča z Beethovnom — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V tork nasvidenje — 18.45 Poje Elda Viler — 19.15 Ansambel Borisa Franka — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od premiere do premiere — 21.30 Koncert lahke glasbe — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

Sreda, 16. 6.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Opera matineja — 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba — 9.20 Ansambel Kornijeva iz Dubrovnika trubadurji — 9.40 Slovenske narodne — 12.10 Glasba iz slovenskih klavirskih albumov — 12.40 Veseli zvoki — 14.10 Lahka glasba — 14.35 Voščila — 16.15 Mednarodni zdraviliški koncert — 18.15 Iščemo popevko poletja — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Mala panorama nizozemske lirike — 23.15 Igrom za ples.

Četrtek, 17. 6.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Slovenski pevci zabavne glasbe — 9.45 Pesem iz mladosti — 12.10 Iz Puccinijeve opere „La Boheme“ — 12.40 Čez polja in potoke — 14.10 Ob lahki glasbi — 15.40 Narodne pesmi iz Avstrije — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.30 Operetne uverture — 18.45 Naš podlistek — 19.15 Ljubljanski jazz ansambel — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni tokovi sedmih desetletij — 22.15 Iz manj znanih simfoničnih opusov Dmitrija Šostakoviča — 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Popevke jugoslovanskih avtorjev.

Petek, 18. 6.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Opera matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Pojo Meta Malus, Vice Vukov, Bele vrane, „4 M“ in Lado Leskavar — 9.45 Skladbe za mladino — 12.10 Godalna glasba v belokranjskem tonu — 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri — 14.10 Lahka glasba — 14.35 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Iz domače simfonične literature — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Ob 10-letnici festivala „Slovenska popevka“ — 18.15 Za prijetno razvedrilo — 19.15 Ansambel Maksa Kumra — 20.00 Poje zbor danskih kozakov — 20.30 „Top-pops 13“ — 21.15 Oddaja o moju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tisk: Založništvo in tiskarska družba t. o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

Carinske olajšave v potniškem prometu

V parlamentu je bila sprejeta novela k zakonu o carinah, po kateri bodo s 1. julijem tega leta začele veljati nove carinske olajšave v potniškem prometu.

Predvsem gre za zvišanje vsote, do katere avstrijski državljani ob povratku v Avstrijo lahko brez carine uvozijo različne predmete in blago; doslej je vrednost takega blaga lahko znašala do največ 650 šilingov, po novem pa bo vsota zvišana na 1000 šilingov na osebo.

Tudi glede brezcarinskega uvoza cigaret in žganih pijač so bile sklenjene nadaljnje olajšave: namesto dosedanjih 100 cigaret ali 20 cigar bo v bodoče možno brez carine uvoziti 200 cigaret ali 50 cigar, pri žganih pijačah pa bo brezcarinska količina povečana od trideset litra na 1 liter. Pri vinu bo brezcarinska količina ostala pri 2 litrih na osebo, vendar bo poleg tega mogoče uvoziti še do 5 litrov vina, pri katerih bo carina odmerjena s pavšalnim zneskom 20 odstotkov.

Vsa ta določila veljajo seveda le za potniški promet, torej ne za maloobsejni promet in ne za osebe, ki stanujejo v tako imenovanem carinskem območju (Zollgrenzbereich). Vendar nova uredba ne bo — kakor je bilo prvotno predvideno — vezana na določilo, da bi olajšave veljale le tedaj, če bi bivanje v inozemstvu trajalo najmanj 24 ur.

Kmečkozbovske volitve bodo letos 14. novembra

Koroška deželna vlada je na zadnji seji sklenila, da bodo kmečkozbovske volitve na Koroškem v nedeljo 14. novembra 1971. Za dan, od katerega naprej veljajo različni termini, je bil določen 15. avgust 1971.

TELEVIZIJA AVSTRIJA I

Sobota, 12. 6.: 15.00 Kolesarska dirka po Avstriji — 16.30 Za otroke — 16.55 Pes in mačka — 17.05 Bealclub — 17.35 Za družino — 18.00 Tedenski obzornik — 18.20 Otrkom za lahko noč — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dober večer v soboto želi Helmut Conrad — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Bilanca sezone — 21.35 Šport — 22.05 Čas v sliki — 22.20 Dobro potovanje — 22.25 Senzacija na prvi strani, kriminalni film.

Nedelja, 13. 6.: 15.15 Avtomobilske dirke v Le Mans — 16.15 Za otroke: Sloni v kopalnici — 16.30 Aljoškov lov — 17.20 Petja črna pirat — 17.25 Kontakt — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Kdo ve več? — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.15 Kraj zločina — 21.45 Gogoscope — 22.30 Čas v sliki — 22.45 Iz moje knjižnice.

Ponedeljek, 14. 6.: 18.00 Telesport — 18.20 Otrkom za lahko noč — 18.25 Slike iz Avstrije in južne Tirolske — 18.50 Iz začetnih dni filma — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Bonanza — 21.00 V boksah — 22.00 Čas v sliki.

Torek, 15. 6.: 18.00 Angleščina — 18.20 Otrkom za lahko noč — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Yancy Derringer — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.00 Apropos film — 21.50 Čas v sliki.

Sreda, 16. 6.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Slike zveznih dežel: Dunaj — 11.00 Senzacija na prvi strani, kriminalni film — 12.50 V boksah — 16.30 Za otroke: Čarobna riba — 17.10 Mala risarska šola — 17.30 Za mladino — 18.00 Francoščina — 18.20 Otrkom za lahko noč — 18.25 Slike iz Avstrije — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Praznik tisočlet, dunajski slavnostni tedni — 21.00 Kaj se ve, komedija — 22.50 Čas v sliki.

Četrtek, 17. 6.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Mesto dela zgodovino — 11.30 Instrumenti tehnike — 12.00 Dialog — 18.00 Italijanščina — 18.20 Otrkom za lahko noč — 18.25 Športni mozaik — 18.50 Debelinka in Neumko — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Mister Hobbs na počitnicah, filmska komedija — 22.05 Civilizacija — 22.55 Čas v sliki.

Petek, 18. 6.: 10.00 Dunajski kongres — 10.30 Na obisku pri Arnoldu Clementschitschu — 11.00 Mister Hobbs na počitnicah, filmska komedija — 18.00 Novo iz kmetijstva — 18.20 Otrkom za lahko noč — 18.25 Slike iz Avstrije — 18.41 Oddaja delavske zbornice — 18.50 Bunny in njegovi tovariši — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Komisar: Smrt trgovca — 21.15 Aktualni dogodki — 22.25 Čas v sliki — 22.40 Vesel konec tedna.

AVSTRIJA II

Sobota, 12. 6.: 18.30 Panorama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Dobro potovanje — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Sladek — 21.35 Telereprize.

Nedelja, 13. 6.: 18.30 Iz moje knjižnice — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Iz sveta, v katerem živimo — 20.00 Šah kraljevska igra — 20.15 Turandot, lirčna drama — 22.20 Telereprize.

Ponedeljek, 14. 6.: 18.30 Kaj morem postati — 19.00 Preteklost in bodočnost — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Foramski pogovor — 21.00 Hudičev ples, argentinski film — 22.35 Telereprize.

Torek, 15. 6.: 19.00 Pota do glasbe — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Prenočišče, dramatična legenda — 21.30 Telereprize.

Sreda, 16. 6.: 18.30 Dekalog — 19.00 Bratje v vesolju — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Winchester 73 — Telereprize.

Četrtek, 17. 6.: 18.30 Dunajski kongres — 19.00 Kontakt — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Konec predstave ob 24. uri — 21.35 Telereprize.

Petek, 18. 6.: 18.30 Na obisku pri Arnoldu Clementschitschu — 19.00 Silikalni načrt duha — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Vesel konec tedna — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Portret filmskega komponista Georgesa Delerua — 21.15 Jules in Jim, film — 22.00 Telereprize.

Letovanje naših otrok na Jadranu

Tudi letos bo letovala ena skupina naših otrok na morju, in sicer v Savudriji od 21. julija do 10. avgusta t. l.

Starši, ki želijo poslati otroke na letovanje, naj vložijo pismeno prošnjo, iz katere mora biti razvidno: ime, poklic in naslov staršev, ime otroka in izjava, če je že bil na letovanju in kolikokrat. Tej prošnji je treba priložiti:

- zadnje šolsko spričevalo,
- priporočilo krajevne prosvetne ali združne organizacije,
- osebno izkaznico s sliko in
- režijski prispevek za dokazano socialno potrebne otroke šil. 500.— (za ostale je treba plačati šil. 1000.—).

in vse skupaj poslati do najkasneje 30. junija 1971 na naslov: Počitniška kolonija Gasometergasse 10, 9020 Celovec — Klagenfurt.

Vojnjo do Ljubljane in nazaj plača vsak udeleženec sam.

Posebno opozarjamo, da posameznih dokumentov ne sprejemamo. Za prijaviteljenega velja šele otrok, za katerega so bili hkrati oddani vsi dokumenti. Po 30. juniju ne sprejemamo več prijav.

Za vsakega otroka je treba poleg navedenih dokumentov oddati tudi **zdravniško spričevalo**, ki pa ne sme biti izstavljeno prej kot 10 dni pred odhodom skupine na letovanje. Iz zdravniškega spričevala mora biti razvidno, da je za otroka letovanje na morju priporočljivo. Šele ko prejmemo to spričevalo, velja otrok za dokončno prijaviteljenega.

Otroci uživajo na letovanju zdravniško zaščito, ki obsega:

- primerno sanitarno oskrbo pod vodstvom zdravnika,
- prvo pomoč in zdravstveno nego za lažja obolenja,
- v težjih primerih takojšnji prevoz v najbližnji zdravstveni zavod.

Otroci pri zavodu niso zdravstveno niti nezgodno zavarovani. Zato morajo starši v primeru bolezni povrniti stroške bolnice, v kolikor jim jih ne nadoknadi zavarovalnica, pri kateri so zavarovani.

Za osebno izkaznico otroka velja izkaznica (Personalausweis), ki jo izstavi okrajno glavarstvo, ali pa potni list. Za otroke z osebnimi izkaznicami je potrebna tudi izjava očeta oz. zakonitega zastopnika, da se strinja s potovanjem otroka v inozemstvo.

Za letovanje pridejo v poštev le otroci v starosti od 9 do 14 let, pri čemer imajo prednost otroci, ki še niso bili na letovanju. Otroci, ki so bili že tri in večkrat na letovanju, **bodo upoštevani samo v primeru, da bo še kakšno mesto prosto.** Starši, katerih otroci bodo sprejeti na letovanje, bodo po končanem prijavnem roku in po predložitvi zdravniškega spričevala dobili pismeno obvestilo in potrebna nadaljnja navodila.

Opozarjamo, da je število otrok, ki jih lahko sprejememo, omejeno in da bodo otroci sprejeti po vrstnem redu prijav in po zdravstveni ter socialni potrebi.

RADIO CELOVEC

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.53 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opazovanja — 5.43 Plesne jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podočelje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgled — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno prijubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmov časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beležke — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 12. 6.: 5.05 Ljudske viže — 7.55 Naš hišni vrt — 10.00 iz opernega sveta — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za zbiralec znamk — 14.20 Kjer prepevajo, tam ostanemo — 15.30 Voščila — 17.10 Pisan sobotna popoldne — 18.00 Za delovno ženo — 18.40 Umetnostna in kulturna kritika — 19.40 Melodija in ritem — 20.10 Operetni koncert — 21.30 Ljubljenci publike nekdanj in zdaj — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 13. 6.: 6.10 Igra na orgle — 7.00 Vesel začetak — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Nedeljsko jutro brez skrbi — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Popoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.45 iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 Otroška oddaja — 16.30 Dunaj, melodija mesta — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Majhen večerni koncert — 18.30 Koroški portret — 18.45 Zbo-rovsko petje — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Zveneca Avstrija.

Ponedeljek, 14. 6.: 5.05 Godba na pihala — 9.00 Pravljice iz vsega sveta — 10.00 Mirovne pogodbe brez miru — 10.45 Zlatne kovine na nenavadnih poteh — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Knjižni kotiček — 14.45 iz deželnega prosvetnega programa — 15.00 iz štajerskega glasbenega življenja — 16.15 Za ženo — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Zabavna oddaja — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 Avstrijske radijske igre po letu 1945 — 21.05 Plesi iz starih časov — 21.30 Robert Stolz dirigira.

Torek, 15. 6.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note — 10.20 Majstri glasbe v ogledalu svojih del — 10.45 Dobrotniki človeštva — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Predstavljamo — 15.00 Parada pihalcev — 16.15 Za ženo — 16.30 Lovska latovščina — 16.45 Otroška telovadba — 17.10 Avstriji o Avstriji — 18.00 Oddaja sindikalne zveze — 19.15 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 20.10 Orkestrski koncert.

Sreda, 16. 6.: 5.05 Pihalna godba — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note — 10.00 Gledališče in koncert — 11.00 Ljudska glasba — 14.45 Koroška pesem — 15.00 Štajerske orgle — 16.15 Za ženo — 16.30 Melodije iz operet — 17.10 V dunajski kavarni — 18.00 Oddaja industrije — 19.15 Jezik domovine — 20.10 Domovina Avstrija — 21.00 Za prijatelja planin.

Četrtek, 17. 6.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Pravljice iz vsega sveta — 9.30 Vesele note — 10.00 Slavne ženske v svetovni zgodovini: Bertha von Suttner — 10.45 Avstrijska zgodovina v dokumentih — 11.00 Ljudska glasba — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Igrajo graški umetniki — 16.15 Za ženo — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Graške operetne impresije — 17.50 Pogodbe in pravne zadeve — 18.00 Oddaja obrtnega gospodarstva — 19.15 Dom in šola — 20.10 Lovska ura — 21.15 iz domačega glasbenega ustvarjanja.

Petek, 18. 6.: 5.05 Godba na pihala — 9.00 Znanje violinske sonate — 10.00 Šolska oddaja — 10.20 Kužne bolezni šibe človeštva — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Knjige koroških založb — 14.45 Literatura iz štajerske — 15.00 Francoski šanson — 16.15 Žena v kmetijstvu — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 19.15 Zabavno iz umetniške postilje — 20.10 Kar rad poslušam — 21.10 Začinjena večerja — 22.20 Pogled k sosedu.

Slovenske oddaje

Sobota, 12. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.00 Po lovčevih stezah.

Nedelja, 13. 6.: 9.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 14. 6.: 13.45 Informacije — Glasbena lojtrca od nas do vas.

Torek, 15. 6.: 13.45 Informacije — Športni mozaik — Zbo-rovska glasba — Cerkev in svet.